

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

2

SIRA SAYISI: 43

**Adana Milletvekili Tamer Dağlı ve Ankara
Milletvekili Yıldırım Tuğrul Türkeş ile 49
Milletvekilinin Yükseköğretim Kurumları
Teşkilatı Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik
Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1579) ile
Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/1579 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı4

- Katılma Yazısı5

- Genel Gerekçesi5

- Madde Gerekçeleri6

• Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu9

• Muhalefet Şerhleri17

• Teklif Metni60

• Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin61

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmaktadır.

Gereğini arz ederiz.

<i>Tamer Dağlı</i>	<i>Yıldırım Tuğrul Türkeş</i>	<i>Fatih Şahin</i>
Adana	Ankara	Ankara
<i>Jülide Sarieroğlu</i>	<i>Fatma Betül Sayan Kaya</i>	<i>Leyla Şahin Usta</i>
Adana	İstanbul	Konya
<i>Ahmet Büyükgümüş</i>	<i>Erkan Kandemir</i>	<i>Çiğdem Karaaslan</i>
Yalova	İstanbul	Samsun
<i>Lütfiye Selva Çam</i>	<i>Orhan Erdem</i>	<i>Yasin Uğur</i>
Ankara	Konya	Burdur
<i>M. Müfit Aydın</i>	<i>İsmail Kaya</i>	<i>Zafer Işık</i>
Bursa	Osmaniye	Bursa
<i>Yalçın Akdoğan</i>	<i>Abdullah Doğru</i>	<i>Cihan Pektaş</i>
Ankara	Adana	Gümüşhane
<i>Ayşe Keşir</i>	<i>Orhan Kırçalı</i>	<i>Fehmi Küpçü</i>
Düzce	Samsun	Bolu
<i>Sermin Balık</i>	<i>A. Nejat Koçer</i>	<i>Hacı Ahmet Özdemir</i>
Elazığ	Gaziantep	Konya
<i>Ahmet Berat Çonkar</i>	<i>Mehmet Şükrü Erdinç</i>	<i>Serkan Bayram</i>
İstanbul	Adana	İstanbul
<i>Tülay Kaynarca</i>	<i>Bekir Kuvvet Erim</i>	<i>İbrahim Yurdunuseven</i>
İstanbul	Aydın	Afyonkarahisar
<i>Fehmi Alpay Özalan</i>	<i>Nazım Maviş</i>	<i>Bayram Özçelik</i>
İzmir	Sinop	Burdur
<i>Cemal Öztürk</i>	<i>Halil Etyemez</i>	<i>İbrahim Aydemir</i>
Giresun	Konya	Erzurum
<i>Oya Eronat</i>	<i>İsmail Tamer</i>	<i>Uğur Aydemir</i>
Diyarbakır	Kayseri	Manisa
<i>Ali Şahin</i>	<i>Erol Kavuncu</i>	<i>Ali Cumhuriyet Taşkın</i>
Gaziantep	Çorum	Mersin
<i>Salih Cora</i>	<i>Ahmet Mücahit Arınç</i>	<i>Mustafa Açıkgöz</i>
Trabzon	İstanbul	Nevşehir
<i>Yusuf Başer</i>	<i>Mücahit Durmuşoğlu</i>	<i>Yaşar Kırkpınar</i>
Yozgat	Osmaniye	İzmir
<i>Ahmet Zenbilci</i>	<i>Habibe Öçal</i>	<i>Serap Yaşar</i>
Adana	Kahramanmaraş	İstanbul

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

(2/1579) esas numaralı “Yükseköğretim Kurumları Teşkilat Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imzamı koyuyorum.

Gereğinin yapılmasını arz ederim.

15.02.2019

Ekrem Çelebi

Ağrı

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYON (2/1579)	
ESAS	Plan ve Bütçe Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Hazırlanan Kanun Teklifi ile vatandaşlarımızdan gelen talepler ve kamu kurum ve kuruluşlarımızın ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla çeşitli konularda düzenlemeler yapılması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda toplam 12 farklı kanunda değişiklik yapılmaktadır. Yapılan bu düzenlemeler ile;

- Basılı kitap ve süreli yayınların teslimi katma değer vergisinden istisna edilmekte,
- Ramazan ve Kurban bayramlarında gerçekleştirilen ikramiye ödemeleri dikkate alınmaksızın bakıma ihtiyacı olan engellilerin mevcut yardım ve hizmetlerden faydalanmaya devam edebilmesi ve bu nedenle kesilmiş olan yardım miktarının geriye dönük olarak vatandaşlarımıza ödenmesi sağlanmakta,
- Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesinin adının Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi şeklinde değiştirilmesi öngörülmekte,
- Petrol Piyasası Kanununda değişiklik yapılarak serbest kullanıcıların stok ve işletme maliyetlerinin düşürülmesi suretiyle akaryakıt temininde avantaj sağlamaları hedeflenmekte,
- Tarımsal üretimin sürdürülebilirliğinin desteklenmesi amacıyla üreticilerimize tarımsal kredi borçlarını yapılandırma imkânı verilmekte,
- Çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinin (B) sınıfı belgeye sahip iş güvenliği uzmanı, tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinin ise (C) sınıfı belgeye sahip iş güvenliği uzmanı görevlendirme yükümlülüklerine ilişkin sürelerin kamu kurumları ve ellinin altında çalışanı olan az tehlikeli işyerlerinin hizmet alma yükümlülüğünün yürürlük tarihi ile eşleştirilerek oluşabilecek mağduriyetlerin önüne geçilmesi sağlanmakta,
- Su ürünleri istihsal hakkının kiralanmasına ilişkin uygulama açısından devamlılığının sağlanarak ilgili sektörde yaşanması muhtemel sorunların önlenmesi amaçlanmakta,
- Ve diğer bazı konularda çeşitli değişiklikler yapılmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Yükseköğretim kurumlarına bakıldığında ülkemizin siyasal geçmişindeki önemli kişilerin isimlerinin üniversitelere verildiği görülmektedir. Özellikle belli bir dönem ülkemizin kalkınması ve ilerlemesi yönünde çalışan siyasi liderlerin adlarının verildiği üniversiteler burada hatırlanabilir. Örnek olarak Necmettin Erbakan Üniversitesi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi gösterilebilir. Bu çerçevede aynı dönemde görev yapan ve ülke siyaseti üzerinde önemli etkileri olan Alparslan Türkeş'in adının da 1969 ve 1973 yıllarında milletvekili olarak parlamentoya seçildiği il olan Adana'daki Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesine verilerek, üniversitenin adının Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi şeklinde değiştirilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 2- Madde ile, mevzuatta Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesine yapılan atıfların Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesine yapılmış sayılacağı hüküm altına alınmaktadır.

Madde 3- Bakıma ihtiyacı olan engellilerin resmî veya özel bakım merkezlerinde bakım hizmeti alması ya da sosyal yardım yapılmak suretiyle evde bakımına destek verilmesi için hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık gelirin asgari ücretin aylık net tutarının 2/3'ünden az olması gerekmektedir. Bununla birlikte 2018 yılında SGK tarafından başlatılan Ramazan ve Kurban bayramlarında ikramiye verilmesi uygulaması nedeniyle bahsi geçen gelir şartının aşılması söz konusu olabilmektedir. Madde ile, bu ikramiyelerin hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık gelir hesaplamasına dâhil edilmemesi suretiyle bakıma ihtiyacı olan engellilerin mevcut yardım ve hizmetlerden faydalanmaya devam edebilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 4- Madde ile, evde bakım yardımı almakta iken 2018 yılı içerisinde Ramazan ve Kurban bayramlarında SGK tarafından ödenen ikramiyeler nedeniyle hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık gelir şartının aşılması halinde; henüz bir tespit yapılamadığı için evde bakım yardımı kesilmeyenlerin yardımlarının kesilmeksizin ödenmeye devam olunması, maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar tespiti yapılarak kesilmiş olanların yardımlarının kesildiği tarih itibarıyla tekrar başlatılarak kesilen döneme ilişkin yardım tutarlarının defaten kendilerine ödenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 5- Madde ile, 2872 sayılı Çevre Kanununun ek 11 inci maddesine göre alınan geri kazanım katılım paylarının beyan edildikleri ayın son gününe kadar ödenmesinin sağlanması amaçlanmaktadır.

Madde 6- 2872 sayılı Çevre Kanununun ek 11 inci maddesinin ikinci fıkrasında yapılan değişiklik ile geri kazanım katılım paylarının beyan edildikleri ayda ödenmesi esası getirilmiştir. Bu kapsamda, değişikliğin yürürlüğe girdiği tarihten önceki dönemlere ilişkin payların ödeme süresinin de değişikliğe uyumlu hale getirilmesi ve ilk uygulama dönemi olduğu dikkate alınarak; 2019 yılı Ocak ve Şubat ayına ilişkin beyanların Mart ayına ilişkin beyanın yapılacağı 15 Nisan 2019 tarihine kadar, ödemelerin ise Mart ayına ilişkin ödemenin yapılacağı 30 Nisan 2019 tarihine kadar yapılabilmesine imkân sağlanması amaçlanmaktadır.

Madde 7- Madde ile, haklarında soruşturma veya kovuşturma başlatılmış bulunan sivil havacılık personelinin yeterli belgelerinin soruşturma veya kovuşturma sonuçlanıncaya kadar geri alması hususunda bakanlıklar arası koordinasyonun sağlanması öngörülmektedir.

Madde 8- Madde ile, basılı kitap ve süreli yayınların tesliminin katma değer vergisinden istisna edilmesi, ayrıca maddede uygulanan istisna had sınırının bu istisnanın uygulanmasında geçerli olmaması amaçlanmaktadır.

Madde 9- Madde ile, 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (IV) sayılı listede yer alan 8517.12.00.00.11 G.T.İ.P. numaralı malların (cep telefonları ile diğer alıcısı bulunan verici portatif (cellular) telsiz telefon cihazlarının); özel tüketim vergisi oranlarının %50'ye kadar artırılabilmesi ve oranlara esas özel tüketim vergisi matrahlarının maddede yer alan sınırlar dahilinde belirlenebilmesine imkan verilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 10- Madde ile, 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (IV) sayılı listede yer alan 8517.12.00.00.11 G.T.İ.P. numaralı malların (cep telefonları ile diğer alıcısı bulunan verici portatif (cellular) telsiz telefon cihazlarının) vergi oranlarının belirlenmesinde özel tüketim vergisi matrahları esas alınarak farklı dilimler ihdas edilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 11- Serbest kullanıcılar; yıllık tüketimi 5.000 tonun üzerinde motorin, fuel-oil veya kalorifer yakıtı tüketimi olan ve doğrudan dağıtıcı lisansı sahiplerinden ikmal yapabilme özelliğine haiz olan tüketici grubudur. Bu kapsamda büyük miktarda tüketimi olan belediye otobüs işletmeleri, elektrik santralleri gibi tesislerin daha ucuza akaryakıt temin edebilmeleri mümkün olabilmektedir. Bununla birlikte mer'î mevzuatta tüketimi 20.000 tonun üzerinde olan serbest kullanıcıların ulusal petrol stoku tutma yükümlülüğü bulunmaktadır. Bu durum özellikle stok ve işletme maliyetlerinin ciddi oranda artmasına ve serbest kullanıcı olmanın getirdiği iskontolu akaryakıt temin avantajını ortadan kalkmasına neden olmaktadır. Madde ile, bu durumun önüne geçilebilmesi amacıyla serbest kullanıcı lisansı sahiplerinin ulusal petrol stok yükümlülüğünün kaldırılması hedeflenmektedir. Bu kapsamda yer alan lisans sahibi sayısının sınırlı olması ve tutulan miktarın düşük olması hasebiyle ülkemizin ulusal stok miktarında kayda değer bir azalmaya neden olunmayacaktır.

Madde 12- Madde ile, Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesinin adının Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi olarak değiştirilmesi nedeniyle uyum düzenlemesi yapılmaktadır.

Madde 13- Madde ile, 5393 sayılı Belediye Kanununa geçici madde eklenerek personelinin çocukları için kreş ve gündüz bakımevi hizmetini bütçesinden hizmet alımı yoluyla karşılamış olan belediyeler, büyükşehir belediyeleri ve bağlı kuruluşlarının suç teşkil etmeyen uygulamalarından dolayı herhangi bir idari ve mali yaptırıma tabi tutulmaması yönünde düzenleme yapılmaktadır.

Madde 14- Su ürünleri istihsal hakkının kiralanmasına ilişkin usul ve esasları düzenleyen ve 6111 sayılı Kanunda yer alan geçici 12 nci madde ile; bölgeler ve iller arasında adil olmayan uygulamalar ortadan kaldırılmış, yatırımların önündeki en önemli engeller arasında yer alan yüksek kira bedellerinde ölçülülük sağlanmış ve kiraya verilme işlemleri daha hızlı bir şekilde gerçekleştirilmiştir. Bu uygulama sonucunda kiralama işlemlerine düzenli ve standart uygulama getirilmiştir. Söz konusu uygulama süresi 1/1/2019 tarihinde bitmiştir. Madde ile, uygulama süresinin 1/1/2020 tarihine kadar uzatılarak uygulamanın devamlılığının sağlanması ve ilgili sektörde yaşanması muhtemel sorunların önlenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 15- 6331 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi uyarınca tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerine hizmet vermekte olan 3078 adet C sınıfı iş güvenliği uzmanı, 1/1/2019 tarihinden itibaren bu görevlerini yerine getirememektedir. Bir üst tehlikeli sınıfta görevlendirilebilme kapsamında 2804 adet B sınıfı iş güvenliği uzmanı da çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde hizmet vermektedir. Madde ile, tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde görev yapan C sınıfı iş güvenliği uzmanlarının ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde hizmet verebilmekte olan B sınıfı iş güvenliği uzmanlarının hizmet verme sürelerinin, kamu kurumları ve ellinin altında çalışan olan az tehlikeli işyerlerinin hizmet alma yükümlülüğünün yürürlük tarihi ile eşleştirilmek suretiyle, ilgili kimseler için daralan iş piyasasının ve işgücü piyasasının da ihtiyaçları göz önünde bulundurularak uzatılması amaçlanmaktadır.

Madde 16- Türkiye’de tarım sektörü; nüfusun gıda maddeleri gereksinimini karşılaması, milli gelire ve istihdama katkısı, tarıma dayalı sanayinin hammadde ihtiyacını karşılaması, nüfusun belli bir kesimine istihdam imkânı sağlaması, dışa bağımlılığın önlenmesi ve ödemeler dengesi üzerinde önemli ve olumlu etkilerinin olması gibi başlıca temel nedenlerle, ekonomide stratejik rol ve işlevini korumayı sürdürmektedir.

Tarımsal Gayri Safi Yurtiçi Hasıla 2017 yılında 189 milyar TL olarak gerçekleşmiş ve Toplam Gayri Safi Yurtiçi Hasıladan %6,1 pay almıştır.

Tarım politikalarının amacı; tarımsal üretimin iç ve dış talebe uygun bir şekilde geliştirilmesi, doğal ve biyolojik kaynakların korunması ve geliştirilmesi, verimliliğin artırılması, gıda güvencesi ve gıda güvenliğinin güçlendirilmesi, üretici örgütlerinin geliştirilmesi, tarımsal piyasaların güçlendirilmesi, kırsal kalkınmanın sağlanması suretiyle tarım sektöründeki çalışanların, dolayısı ile ülke insanının refah düzeyini yükseltmektir.

Tarım politikasının hedeflerinden biri çiftçilerin gelirini ve yaşam standardını yükseltmektir. Tarımsal üretimin artırılması için modern tarım yöntemlerinin uygulanması, girdilerin temini, gerekli yatırımların yapılması ve ürünlerin uygun koşullarda satış organizasyonlarının kurulması gerekmektedir.

Ülkemizde üreticilerin finansa ulaşımının kolaylaştırılması amacıyla T.C. Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifleri lokomotifliğinde üreticilerin tarımsal krediye ulaşmaları sağlanmaktadır. Ancak tarım sektörü yapısı gereği ekonomik, sosyal ve çevresel faktörlerden etkilenebilmektedir. Bu da üreticilerimizin kredi ödemelerinde zorluklarla karşılaşmasına neden olabilmektedir.

Madde ile, tarımsal üretimin sürdürülebilirliğinin desteklenmesi amacıyla üreticilerimize tarımsal kredi borçlarını yapılandırma imkânı verilmesi ve bu kapsamda üreticilerimizin 31/12/2018 tarihi itibarıyla takibe düşen ve borçları “Çeşitli Afetler Nedeniyle Zarar Gören Gerçek veya Tüzel Kişi Üreticilerin T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerine Olan Düşük Faizli Kredi Kullandırılmasına İlişkin Bakanlar Kurulu Kararları Kapsamındaki Kredi Borçlarının Ertelenmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararları” çerçevesinde çeşitli afetler nedeniyle ertelenmiş olan tarımsal kredi borçlarının yapılandırılması sağlanmaktadır.

Madde 17- Yürürlük maddesidir.

Madde 18- Yürütme maddesidir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

20/2/2019

Esas No: 2/1579

Karar No: 8

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/1579 esas numaralı ‘Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’¹, Komisyonumuzun 19/2/2019 tarihinde yaptığı 29 uncu birleşiminde görüşülmüş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygıyla arz olunur.

¹ 2/1579 esas numaralı Kanun Teklifinin görüşmelerinde kabul edilen önergeler doğrultusunda oluşan Komisyon metni çerçevesinde Teklifin adı ‘Sosyal Hizmetler Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’ olarak değiştirilmiştir.

1. GİRİŞ

Adana Milletvekili Tamer DAĞLI ve Ankara Milletvekili Yıldırım Tuğrul TÜRKEŞ ile 49 milletvekili tarafından 13/2/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan 2/1579 esas numaralı '*Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi*', Başkanlıkça aynı tarihte esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilmiştir.

Komisyonumuzun 19/2/2019 tarihinde yaptığı 29 uncu birleşiminde 2/1579 esas numaralı Kanun Teklifi, Teklifin ilk imza sahibi Adana Milletvekili Tamer DAĞLI ile Hazine ve Maliye Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Sayıştay, Yükseköğretim Kurulu, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, Tarım Kredi Kooperatifleri, T.C. Ziraat Bankası A.Ş., Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (TÜSİAD), Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği (TÜRMOB), Türkiye Belediyeler Birliği, Ankara Sanayi Odası, Türkiye Yayıncılar Birliği, Basın Yayın Birliği, Akaryakıt Anadağıtım Şirketleri Derneği, İş Güvenliği Uzmanları Derneği, Otomotiv Sanayi Derneği, Meşrubatçılar Derneği, Bira ve Malt Üreticileri Derneği, Ankara Plastik Sanayicileri Derneği, Çevre Koruma ve Ambalaj Atıkları Değerlendirme Vakfı temsilcilerinin katılımıyla görüşülmüştür.

2. 2/1579 ESAS NUMARALI KANUN TEKLİFİNDE ÖNGÖRÜLEN DÜZENLEMELER

2/1579 esas numaralı Teklifin gerekçesi ve metni incelendiğinde, Teklifte;

- Alparslan Türkeş'in adının, milletvekili olarak parlamentoya seçildiği il olan Adana'daki Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesine verilerek, üniversitenin adının Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi şeklinde değiştirilmesine, mevzuatta Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesine yapılan atıfların Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesine yapılmış sayılacağına,

- 2018 yılında Ramazan ve Kurban bayramlarında verilen ikramiyelerin hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık gelir hesaplamasına dâhil edilmemesi suretiyle bakıma ihtiyacı olan engellilerin mevcut yardım ve hizmetlerden faydalanmaya devam edebilmesine, ayrıca bu ikramiyeler nedeniyle hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık gelir şartının aşılması halinde; henüz bir tespit yapılamadığı için evde bakım yardımı kesilmeyenlerin yardımlarının kesilmeksizin ödenmeye devam olunmasına, maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar tespiti yapılarak kesilmiş olanların yardımlarının kesildiği tarih itibarıyla tekrar başlatılarak kesilen döneme ilişkin yardım tutarlarının defaten kendilerine ödenmesine,

- 2872 sayılı Çevre Kanununun ek 11 inci maddesine göre alınan geri kazanım katılım paylarının beyan edildikleri ayın son gününe kadar ödenmesinin sağlanmasına, ayrıca değişikliğin yürürlüğe girdiği tarihten önceki dönemlere ilişkin payların ödeme süresinin de değişikliğe uyumlu hale getirilmesi ve ilk uygulama dönemi olduğu dikkate alınarak; 2019 yılı Ocak ve Şubat aylarına ilişkin beyanların 15 Nisan 2019 tarihine kadar, ödemelerin ise 30 Nisan 2019 tarihine kadar yapılabilmesine imkân sağlanmasına,

- Haklarında soruşturma veya kovuşturma başlatılmış bulunan sivil havacılık personelinin yeterli belgelerinin soruşturma veya kovuşturma sonuçlanıncaya kadar geri alınması hususunda bakanlıklar arası koordinasyonun sağlanmasına,

- Basılı kitap ve süreli yayınların tesliminin katma değer vergisinden istisna edilmesine, ayrıca maddede uygulanan istisna had sınırının da bu istisnanın uygulanmasında geçerli olmamasına,

- Cep telefonları ile diğer alıcısı bulunan verici portatif (cellular) telsiz telefon cihazlarının; özel tüketim vergisi oranlarının %50'ye kadar artırılabilmesi ve oranlara esas özel tüketim vergisi matrahlarının maddede yer alan sınırlar dahilinde belirlenebilmesine, ayrıca bu ürünlerin vergi oranlarının belirlenmesinde özel tüketim vergisi matrahları esas alınarak farklı dilimler ihdas edilmesine,

- Ülkemizde petrol tüketimi 20.000 tonun üzerinde olan serbest kullanıcıların ulusal petrol stoku tutma yükümlülüğü bulunduğundan özellikle stok ve işletme maliyetlerinin ciddi oranda artması ve serbest kullanıcı olmanın getirdiği iskontolu akaryakıt temin avantajının ortadan kalkması söz konusu olduğundan, madde ile bu durumun önüne geçilebilmesi amacıyla serbest kullanıcı lisansı sahiplerinin ulusal petrol stok yükümlülüğünün kaldırılmasına,

- 5393 sayılı Belediye Kanununa geçici madde eklenerek maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar personelinin çocukları için kreş ve gündüz bakımevi hizmetini bütçesinden hizmet alımı yoluyla karşılamış olan belediyelerin, büyükşehir belediyelerinin ve bağlı kuruluşlarının, yetkili ve görevli personeli hakkında konusu suç teşkil etmemek kaydıyla söz konusu uygulamalarından dolayı herhangi bir idari ve mali yaptırıma tabi tutulmamasına,

- Su ürünleri istihsal hakkının kiralınmasına ilişkin usul ve esasları düzenleyen ve 6111 sayılı Kanunda yer alan geçici 12 nci madde ile; bölgeler ve iller arasında adil olmayan uygulamaların ortadan kaldırılması, yatırımların önündeki en büyük engel olan yüksek kira bedellerinde ölçülülüğün sağlanması ve kiraya verilme işlemlerinin daha hızlı bir şekilde gerçekleştirilmesi, böylece kiralama işlemlerine düzenlilik ve standartlık sağlayan uygulamanın süresi 1/1/2019 tarihinde sona erdiğinden, madde ile, uygulama süresinin 1/1/2020 tarihine kadar uzatılarak uygulamanın devamlılığının sağlanmasına ve ilgili sektörde yaşanması muhtemel sorunların önlenmesine,

- B ve C sınıfı iş güvenliği uzmanlarının hizmet verme sürelerinin, kamu kurumları ve ellinin altında çalışanı olan az tehlikeli işyerlerinin hizmet alma yükümlülüğünün yürürlük tarihi ile eşleştirilmek suretiyle, ilgili kimseler için daralan iş ve işgücü piyasasının da ihtiyaçları göz önünde bulundurularak uzatılmasına,

- Tarımsal üretimin sürdürülebilirliğinin desteklenmesi amacıyla üreticilere tarımsal kredi borçlarını yapılandırma imkânı verilmesi ve bu kapsamda üreticilerin 31/12/2018 tarihi itibarıyla takibe düşen ve borçları “Çeşitli Afetler Nedeniyle Zarar Gören Gerçek veya Tüzel Kişi Üreticilerin T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerine Olan Düşük Faizli Kredi Kullanılmasına İlişkin Bakanlar Kurulu Kararları Kapsamındaki Kredi Borçlarının Ertelenmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararları” çerçevesinde çeşitli afetler nedeniyle ertelenmiş olan tarımsal kredi borçlarının yapılandırılmasına,

yönelik düzenlemelerin yer aldığı görülmektedir.

3. KOMİSYONUMUZDA KANUN TEKLİFİ ÜZERİNDE YAPILAN GÖRÜŞMELER

Kanun Teklifi üzerinde yapılan görüşmelerde milletvekilleri tarafından;

- Kanun teklifinde yer alan düzenlemeler hakkında ilgili diğer komisyonların görüşlerinin alınmadığı ve Teklifin kamuya ne kadar yük getirdiğini görebilmek açısından düzenleyici etki analizinin bulunmadığı,

- İlgili mevzuatları gereği yapılması gereken Varlık Fonu denetimi, Merkez Bankası bilgilendirmesi, TÜİK ve Sayıştay sunumlarının yapılmadığı, söz konusu toplantıların bir an önce yapılması gerektiği,

- Petrol Piyasası Kanununda yapılan düzenleme ile stok miktarında meydana gelecek düşmenin ulusal stok miktarını azaltacağı ve bir stok problemini ortaya çıkaracağı, ayrıca lisans sahibi firmalar arasında özel sektör temsilcilerinin bulunması dolayısıyla, böyle bir düzenlemenin yasallaşmasının hem rekabeti bozacağı hem de etik olmayacağı,

- Basılı kitap ve süreli yayınlara yönelik KDV istisnası düzenlemesinde, KDV’nin yayıncılar üzerinde kalacak olmasının yayıncılar açısından sıkıntı oluşturacağı, bu çerçevede üretim ve e-kitaptaki KDV’nin de incelenmesi ve e-kitap uygulamasının da KDV istisnasından yararlanması gerektiği, diğer taraftan basılı kitap ve süreli yayınlar ile ilgili oldukça yüksek tutarda KDV’nin biriktiği ve söz konusu KDV iadesinin bir an önce yapılması gerektiği,

- Su ürünleri istihsal hakkının kiralanmasına ilişkin standart bir uygulama sağlayan düzenlemenin süresinin farklı tarihlerde yapılan değişikliklerle uzatıldığı ve buna ilişkin artık kalıcı bir düzenlemenin yapılması gerektiği,

- Tarımsal kredi borçlarının yapılandırılmasına yönelik çok sayıda düzenlemenin yapıldığı, bu nedenle borçların sürekli ertelenmesi yerine konu ile ilgili yapısal düzenlemelerin gerçekleştirilmesi gerektiği, ayrıca etki analizinden borçların ne kadarlık kısmının ertelendiği bilgisine ulaşılamadığı, bu kapsamda kamu bankaları açısından 2001 krizine benzer bir krizin tekrar yaşanmaması için kamu bankalarına bu kadar ağır sorumlulukların yüklenmemesi gerektiği, diğer taraftan çiftçilerin sadece Ziraat Bankasına değil diğer bankalara da borcunun bulunduğu ve bu borç yükü ile ilgili detaylı bir çalışmanın yapılması gerektiği,

- Türkiye’de yeterince iş güvenliği uzmanının istihdam edilmediği, bu nedenle iş kazalarına bağlı ölümlerin ve yaralanmaların meydana geldiği; C sınıfı iş güvenliği uzmanlarının istihdam olanakları iyileştirilirken A ve B sınıfı iş güvenliği uzmanlarının da istihdam imkânlarının geliştirilmesi gerektiği, işçi sağlığı ve iş güvenliği alanında ILO hükümlerine uygun düzenlemelerin yapılmasının bir zorunluluk arz ettiği, ayrıca iş güvenliği uzmanlarının kendi işverenlerini yeterince bağımsız olarak denetleyemeyeceği,

- Kurban ve Ramazan Bayramı ikramiyelerinin aylık gelir hesaplamasına dâhil edilmemesinin doğru bir uygulama olduğu, ancak diğer sosyal yardımların hesaplanmasında da bayram ikramiyelerinin dâhil edilmemesinin son derece yerinde olacağı; bu amaçla ilgili mevzuatta gerekli düzenlemelerin yapılarak vatandaşların mağduriyetlerinin giderilmesi gerektiği, ayrıca gelir testi uygulamasının sadece bu mevzuatta olmadığı, bu testin geçtiği başka mevzuatların da bulunduğu, bu alanlarda da düzenlemelerin yapılması gerektiği,

- Haklarında soruşturma veya kovuşturma açılmış bulunan sivil havacılık personelinin soruşturma veya kovuşturma süreci tamamlanıncaya kadar yeterlilik belgelerinin alındığına ilişkin bir bildirimin İçişleri Bakanlığına yapılabilmesi için kanuni bir düzenlemeye gerek olmadığı, ilgili Bakanlıklar arasında sağlanacak koordinasyon ile gerekli bilgi akışının sağlanabileceği,

- Belediyelerin mahalli müşterek ihtiyaçlar için var olduğu, okul öncesi kreş açma konusunda ilgili Anayasa Mahkemesi kararı ve Tasarruf Genelgesi gereğince belediyelerin personeline böyle bir hizmet veremeyeceği, yurt konusunda da benzer sıkıntıların yaşandığı, konu ile ilgili geçici değil kalıcı bir kanuni düzenlemenin yapılması gerektiği,

şeklindeki görüş, eleştiri ve önerilerin ardından Teklif sahibi ve ilgili kamu idareleri tarafından yapılan açıklamalarda;

- Ülkemizde yeterince nitelikli iş güvenliği uzmanı bulunmaması nedeniyle, C sınıfı iş güvenliği uzmanları ile ilgili yasal bir düzenleme yapılmadığı takdirde, söz konusu kişilerin istihdam alanlarının son derece daralacağı, ayrıca A ve B sınıfı iş güvenliği uzmanı olmak için üç yıla yakın bir eğitim ve sınav sürecinin geçirildiği, bunun kısa sürede tamamlanmasının mümkün olmadığı, sektörel talebin dikkate alınıp bu konudaki mevcut uygulamanın devam ettirilmesinin amaçlandığı,

- Kanun teklifinde cep telefonlarına yönelik özel tüketim vergisinde yapılacak düzenleme ile tek oranlı olan söz konusu verginin daha katmanlı bir hale getirilmesinin amaçlandığı, bu kapsamda yerli ürünlerden daha düşük ithal ürünlerden ise daha yüksek vergi alınıp yerli üreticinin korunacağı,

- Özellikle büyükşehir belediyelerinde çalışan personel için belediyelerin lokasyon sıkıntısı nedeniyle bölgesel kreşler açamadığı, hem personelin ikametgahına yakın olması, hem de mali yükünün az olması amacıyla hizmet alımı şeklinde personellerinin çocuklarını kreşlere yolladığı, bu şekilde büyükşehir belediyeleri ve bağlı kuruluşlarının suç teşkil etmeyen uygulamalarından dolayı herhangi bir idari ve mali yaptırıma tabi tutulmaması yönünde düzenleme yapıldığı,

- Ramazan ve Kurban Bayramlarında verilen ikramiyenin kişi başına düşen ortalama aylık gelir hesaplamasına dahil edilmesi nedeniyle evde bakım yardımı alanların yardımlarının kesildiği, bu nedenle söz konusu ikramiyelerin hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık gelir hesabına dahil edilmemesi hususunda kanuni düzenleme yapılarak yardımı kesilen vatandaşlara yeniden yardım yapılabilmesine imkan sağlandığı,

- Petrol Piyasası Kanununda yapılması öngörülen değişikliklerle ilgili olarak, lisans sahibi firma sayısının sınırlı ve tutulan stok miktarının düşük olması nedeniyle ülkemizin stok miktarında kayda değer bir azalmanın olmayacağı,

- Gelir testi uygulaması ile ilgili birden fazla mevzuat olmasına rağmen 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu uygulaması açısından çok fazla şikâyetin alındığı, özellikle CİMER’e yapılan şikâyetler dikkate alındığında bu konuda mevzuat anlamında bir düzenleme yapılmasının zorunluluk arz ettiği,

- 15 Temmuz hain darbe girişimi sonrası Emniyet Genel Müdürlüğünde pilot ve teknisyen açığının yaşandığı, Teklifte yer alan düzenlemenin, bu açığın giderilmesini teminen bakanlıklar arası koordinasyonun geliştirilmesine yönelik olarak hazırlandığı,

- Su ürünleri istihsal hakkının kullanım yetkisinin önceden il özel idarelerinde olduğu, 6111 sayılı Kanun ile bu hakkın Tarım ve Orman Bakanlığına verildiği, bu şekilde bölgeler arası adaletsizliğin ortadan kaldırılıp verimin artmasıyla birlikte 25.000 kişilik istihdamın ve 1 milyar dolara yakın ihracat artışının gerçekleştiği, bu alandaki kalıcı düzenlemeler yürürlüğe girene kadar uygulamanın devam ettirilmesi gerektiği,

ifade edilmiştir.

4. KOMİSYONUN MADDELER HAKKINDA KARARI

Teklifin geneli üzerindeki görüşmelerin tamamlanmasının ardından Teklifin maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir. Teklifin maddeleri, aşağıdaki değişiklikler yapılmak suretiyle kabul edilmiştir.

Madde 1 ve 2

Teklifin Çerçeve 1 ve 2 nci maddeleri; başka bir Kanun Teklifi ile düzenlenmesi öngörüldüğünden Teklif metninden çıkarılmıştır.

Madde 3

Teklifin Çerçeve 3 üncü maddesi; kanun yapım tekniğine uygunluğun sağlanması amacıyla redaksiyona tabi tutulması suretiyle Çerçeve 1 inci madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 4

Teklifin Çerçeve 4 üncü maddesi; Çerçeve 2 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 5

Teklifin Çerçeve 5 inci maddesi; geri kazanım katılım payı beyan ve ödemelerinin vergi dairelerine yapılması, söz konusu payların beyan ve ödeme sürelerinin uzatılması konusunda Hazine ve Maliye Bakanlığının yetkili kılınması, ayrıca beyanname verme yükümlülüğünün; işletme büyüklüğüne yönelik

kriterler dikkate alınarak aylık, üç aylık veya altı aylık dönemler halinde yerine getirilmesine izin verme ve uygulamaya ilişkin diğer usul ve esasların belirlenmesi noktasında Çevre ve Şehircilik Bakanlığının görüşünün alınarak düzenlenmesi konusunda Hazine ve Maliye Bakanlığına yetki verilmesini teminen değiştirilmesi suretiyle Çerçeve 3 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 6

Teklifin Çerçeve 6 ncı maddesi; Kanun Teklifinin Çerçeve 5 nci maddesinde yapılan değişikliğe uyum sağlanmasını teminen değiştirilmek suretiyle Çerçeve 4 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

Yeni Madde

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun ek 2 nci maddesinin birinci fıkrasındaki motorlu araç tescil belgesinde gösterilen maksadın dışında kullanılan araçların trafikten men edilmesine dair hükmün, aynı şekilde muhafaza edilmek suretiyle maddenin ikinci fıkrası olarak düzenlenmesini teminen, Teklife yeni Çerçeve 5 inci madde olarak eklenmiştir.

Madde 7

Teklifin Çerçeve 7 nci maddesi; Çerçeve 6 ncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 8

Teklifin Çerçeve 8 inci maddesi; kanun yapım tekniğine uygunluğun sağlanması amacıyla redaksiyona tabi tutulması suretiyle Çerçeve 7 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Yeni Madde

İşgücü maliyetlerinin azaltılması ve istihdamın artırılması amacıyla 2018 yılı içinde işyerinden bildirilen en düşük sigortalı sayısına ilave olarak 1/2/2019 ila 30/4/2019 tarihleri arasında işe alınan sigortalılar için, iş sözleşmesinin işveren tarafından haklı nedenlerle feshedilmesi hariç olmak üzere, işe alındıkları tarihten itibaren dokuz aylık sürede iş sözleşmesi feshedilmeksizin çalıştırılmaları halinde 4447 sayılı Kanunun geçici 19 uncu maddesinde belirtilen prim desteği ile birlikte işe alındıkları ay dâhil üç aylık süre için prim ödeme gün sayısının 67,36 Türk lirası ile çarpımı sonucu bulunacak tutar Fondan karşılanmak üzere işverene destek olarak ayrıca sağlanmasına yönelik bir düzenleme, Teklife yeni Çerçeve 8 inci madde olarak eklenmiştir.

Madde 9 ve 10

Teklifin Çerçeve 9 ve 10 uncu maddeleri; aynen kabul edilmiştir.

Yeni Madde

11/9/2014 tarihinden sonra, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında yapılan personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımları kapsamında çalıştırılan işçilerden, iş sözleşmeleri kıdem tazminatı ödenmesini gerektirecek şekilde sona ermiş olanlara, kamu kurum ve kuruluşlarına ait işyerlerinde 11/9/2014 tarihinden sonra geçen süreye ilişkin olarak yapılan kıdem tazminatı ödemeleri için alt işverenlere rücu edilmemesini sağlayan bir düzenleme, Teklife yeni Çerçeve 11 inci madde olarak eklenmiştir.

Yeni Madde

Personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımları kapsamında çalıştırılan işçilere ödenen kıdem tazminatının 11/9/2014 tarihinden sonraki kısmı için kamu kurum veya kuruluşları tarafından alt işverene rücu edilmek üzere yürütülen dava ve icra takiplerine devam olunmaması, bunlara ilişkin olarak ihtilafın esası, yargılama giderleri ve vekâlet ücreti hakkında karar verilmesine yer olmadığına hükmedilmesi ve bu kapsamda alt işverene rücu edilerek takip ve tahsil edilmiş olan tutarların, alt işverenler lehine hiçbir şekilde alacak hakkı doğurmaması ve tahsil edilmiş tutarların iade edilmemesini amaçlayan bir düzenleme, Teklife yeni Çerçeve 12 nci madde olarak eklenmiştir.

Madde 11

Teklifin Çerçeve 11 inci maddesi; Çerçeve 13 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 12

Teklifin Çerçeve 12 nci maddesi; başka bir Kanun Teklifi ile düzenlenmesi öngörüldüğünden Teklif metninden çıkarılmıştır.

Madde 13, 14 ve 15

Teklifin Çerçeve 13, 14 ve 15 inci maddeleri; sırasıyla Çerçeve 14, 15 ve 16 ncı maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 16

Teklifin Çerçeve 16 ncı maddesi; uygulamada tereddütlerin giderilmesi amacıyla, 6824 sayılı Kanunun mevcut 1 inci maddesinin ikinci, üçüncü ve beşinci fıkralarında belirtilen yürürlük tarihine ilişkin süreler için, söz konusu Kanuna eklenmesi öngörülen geçici 2 nci maddenin yürürlük tarihinin esas alınması; üçüncü fıkrasına ilişkin olarak da düzenlemenin kanun yazım tekniğine daha uygun hale getirilmesini teminen değiştirilmesi ve redaksiyona tabi tutulması suretiyle Çerçeve 17 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 17

Teklifin yürürlüğe ilişkin Çerçeve 17 nci maddesi; kabul edilen önergeler doğrultusunda madde numaralarının yeniden düzenlenmesi nedeniyle redaksiyona tabi tutulması suretiyle Çerçeve 18 inci madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 18

Teklifin yürütmeye ilişkin Çerçeve 18 inci maddesi; Çerçeve 19 uncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Ayrıca; kabul edilen önergeler doğrultusunda oluşan Komisyon metni çerçevesinde Teklifin adı ‘Sosyal Hizmetler Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’ olarak redaksiyona tabi tutulmak suretiyle değiştirilmiş, Teklif metni kanun dili ve tekniği ile kanunların hazırlanmasında uygulanan usul ve esaslar doğrultusunda gözden geçirilmiş, bu çerçevede metinde redaksiyon mahiyetinde değişiklikler yapılmış, madde numaraları Teklif metnine eklenen yeni maddeler çerçevesinde teselsül ettirilmiştir.

5. ÖZEL SÖZCÜLER

İçtüzüğün 45 inci maddesi uyarınca Teklifin Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere;

- Ağrı Milletvekili Ekrem ÇELEBİ
 - Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet ERİM
 - Gaziantep Milletvekili Abdullah Nejat KOÇER,
 - İzmir Milletvekili Yaşar KIRKPINAR
 - Kocaeli Milletvekili Sami ÇAKIR
 - Trabzon Milletvekili Salih CORA
- özel sözcüler olarak seçilmiştir.

Başkan <i>Süreyya Sadi Bilgiç</i> Isparta	Başkanvekili <i>İsmail Faruk Aksu</i> İstanbul	Sözcü <i>Abdullah Nejat Koçer</i> Gaziantep (Bu raporun özel sözcüsü)
Üye <i>Ekrem Çelebi</i> Ağrı (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Bülent Kuşoğlu</i> Ankara (Muhalefet şerhi)	Üye <i>Durmuş Yılmaz</i> Ankara (Şerh var)
Üye <i>Cavit Arı</i> Antalya (Muhalefet şerhimiz bulunmaktadır)	Üye <i>İbrahim Aydın</i> Antalya	Üye <i>Bekir Kuvvet Erim</i> Aydın (Bu raporun özel sözcüsü)
Üye <i>Nilgün Ök</i> Denizli	Üye <i>Garı Paylan</i> Diyarbakır (Muhalefet şerhi vardır)	Üye <i>Ayşe Keşir</i> Düzce
Üye <i>Cemal Öztürk</i> Giresun	Üye <i>Mehmet Bekaroğlu</i> İstanbul (Muhalefet şerhi var)	Üye <i>Emine Gülizar Emecan</i> İstanbul (Muhalefet şerhi vardır)
Üye <i>Erol Katırcıoğlu</i> İstanbul (Muhalefet şerhi var)	Üye <i>Yaşar Kırkpınar</i> İzmir (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Kamil Okay Sındır</i> İzmir (Muhalefet şerhi vardır)
Üye <i>Mustafa Baki Ersoy</i> Kayseri	Üye <i>Sami Çakır</i> Kocaeli (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Mustafa Kalaycı</i> Konya
Üye <i>Uğur Aydemir</i> Manisa	Üye <i>Hüseyin Kaçmaz</i> Şırnak (Muhalefet şerhi vardır)	Üye <i>Salih Cora</i> Trabzon (Bu raporun özel sözcüsü)
	Üye <i>İsmail Güneş</i> Uşak	

MUHALEFET ŞERHİ

(2/1579) esas numaralı “Sosyal Hizmetler Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”¹ne karşı olmamızın nedenleri aşağıda belirtilmiştir.

Genel değerlendirme

24 Haziran 2018 seçimlerinden sonra yürürlüğe giren Anayasa’nın “Kanunların teklif edilmesi ve görüşülmesi” başlıklı 88. maddesine göre, kanun teklif etmeye milletvekilleri yetkili kılınmıştır. Ancak T.B.M.M.’nin yasama faaliyetlerinin nasıl gerçekleştirileceği konusunda birtakım güncel problemler yaşanmaktadır.

Temmuz 2018 ortalarından bu yana 27 adet Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kamu yönetim organizasyonunda yapılan kalıcı değişikliklerinin, “atanmış bakan” müessesesinin kamu yönetiminin çalışma tarzını olumsuz yönde etkilediği, ayrıca kanun tekliflerinin hazırlanma ve T.B.M.M.’ye, komisyonlara sunum aşamalarında düşük profilli ve belirsiz bir yapının ortaya çıkmasına neden olduğu gözlemlenmektedir.

2018 seçimlerinden sonra geçen 8 aylık süreç sonunda yasama sürecinde, kanun tekliflerinin, erkler ayrılığı ilkesine aykırı olarak yürütme tarafından TBMM’de en fazla üyeye sahip bulunan parti grubu üyeleri aracılığıyla “torba yasa” biçimiyle muvazaalı bir biçimde parlamentoya sunulduğu, kanun tekliflerinin komisyonlarda ve genel kurulda görüşülmesi aşamasında tam bir belirsizlik ve kargaşa yaşandığı, kanun teklifini hazırlayıp(!) komisyona sunan milletvekili veya milletvekillerinin teklif metninin içeriğinden dahi habersiz olduğu, teklif metninde yer alan hükümlerin komisyonlara anlatım ve sunumunda çoğu kez güç duruma düştükleri, konuya ilişkin olarak bürokrasiden ve yürütmenin diğer kademelerinden kendilerine sağlıklı bir bilgi akımının sağlanmadığı müşahade edilmektedir. 24 haziran 2018 seçiminden sonra Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülen tüm teklifler torba yasa teklifi niteliğinde bulunmaktadır.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi diye bir sistem yoktur, böyle bir realite, yasama-yürütme ilişkisi tarzına da uygun düşmemektedir. Yasama sürecinde tekliflerin yürütme tarafından torba kanun adı verilen yöntem ile çoğunluk partisi milletvekilleri aracılığıyla veriliyor olmasına rağmen, bu tekliflerde yer alan düzenlemelerin kendi

¹ Teklif metnini ismi “Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” iken Komisyonadaki görüşmeler sonunda alınan redaksiyon yetkisi ile değiştirilmiştir.

içerisinde ve daha yeni sayılacak Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ile de çeliştiği açıktır.

24 Haziran 2018 tarihinden itibaren T.B.M.M.'nde yasama faaliyeti açısından gözlemlenen gelişmeler bu sistemin sürdürülemez olduğunu ortaya koymaktadır.

1. Anayasa'ya aykırılık savlarımız değerlendirilmemiştir.

Kanun teklifinin geneli üzerindeki görüşmelere başlarken ve teklif maddelerinin görüşülmesi sırasında; teklifin bir maddesinin Anayasa'ya aykırı olduğu görüşü ileri sürülmüş, ancak bu itirazımız Komisyon Başkanlık Divanınca dikkate alınmamıştır

Teklifin 11. maddesiyle; 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 112 nci maddesine beşinci fıkrasından sonra gelmek üzere;

“4734 sayılı Kanunun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca alt işverenler tarafından çalıştırılan işçilere, 11/9/2014 tarihinden sonra imzalanan ihale sözleşmeleri kapsamında, kamu kurum ve kuruluşlarına ait işyerlerinde 11/9/2014 tarihinden sonra geçen süreye ilişkin olarak kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılan kıdem tazminatı ödemeleri için sözleşmesinde kıdem tazminatı ödemesinden ötürü alt işverene rücu edileceğine dair açık bir hükme yer verilmemişse alt işverenlere rücu edilmez.”

şeklinde bir fıkra eklenmektedir.

Maddenin gerekçesinde;

“1/9/2014 tarihinden sonra, 4734 sayılı Kamu ihale Kanununun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında yapılan personel alıştırılmasına dayalı hizmet alımları kapsamında çalıştırılan işçilerden, iş sözleşmeleri kıdem tazminatı ödenmesini gerektirecek şekilde sona ermiş olanlara, kamu kurum ve kuruluşlarına ait işyerlerinde 11/9/2014 tarihinden sonra geçen süreye ilişkin olarak kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılan kıdem tazminatı ödemeleri için alt işverenlere rücu edilmemesi amaçlanmaktadır.”

açıklaması yer almıştır.

Yukarıda yer alan madde ile ilintili olan teklifin 12. maddesiyle de; 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa;

“GEÇİCİ MADDE 9- Bu maddenin yürürlük tarihi itibarıyla kamu kurum veya kuruluşları tarafından alt işverene rücu edilmek üzere yürütülen davalarda, 112 nci

maddenin altıncı fıkrası kapsamında rücu edilmeyecek kısmı için ihtilafın esası hakkında karar verilmesine yer olmadığına hükmedilir, yargılama gideri ve vekalet ücreti taraflar üzerinde bırakılır. İcra takiplerinde rücu edilmeyecek kısma ilişkin olarak harç alınmaksızın düşme kararı verilir, takip giderleri ile vekalet ücreti taraflar üzerinde bırakılır. Ancak, bu kapsamda alt işverene rücu edilerek takip ve tahsil edilmiş olan tutarlar, alt işverenler lehine hiçbir şekilde alacak hakkı doğurmaz ve tahsil edilmiş tutarlar iade edilmez.”

hükmü eklenmiştir.

Maddenin gerekçesinde;

“Maddenin yürürlük tarihi itibarıyla personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımları kapsamında çalıştırılan işçilere ödenen kıdem tazminatının 11.09.2014 tarihinden sonraki kısmı için kamu kurum veya kuruluşları tarafından alt işverene rücu edilmek üzere yürütülen davanın esası hakkında karar verilmesine yer almadığına hükmedilmesi, yargılama giderleri ve vekalet ücretinin taraflar üzerinde bırakılması ve bu kapsamda alt işverene rücu edilerek takip ve tahsil edilmiş olan tutarların alt işverenler lehine hiçbir şekilde alacak hakkı doğurmaması ve tahsil edilmiş tutarları iade edilmemesi amaçlanmaktadır.”

denilmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 176'ncı maddesi "Anayasanın dayandığı temel görüş ve ilkeleri belirten kısmı (başlangıç kısmı) Anayasa metnine dahildir." kuralını öngörmüştür *Anayasa'nın Başlangıç bölümünde ve 6. maddesinde*, Millet iradesinin mutlak üstünlüğü ve egemenliğin kayıtsız koşulsuz Türk Ulus'unun olduğu; Türk Ulus'unun egemenliğini, Anayasa'nın koyduğu ilkelere göre, yetkili organları eliyle kullanacağı; hiçbir kimse ya da organın kaynağını Anayasa'dan almayan bir Devlet yetkisi kullanamayacağı belirtilmiştir.

Devlet organları Türk Ulusu adına egemenliği kullanırken karmaşa yaratılmaması ve düzenin bozulmaması için, tüm çağdaş parlamenter demokrasilerde olduğu gibi, erkler ayrılığı ilkesi benimsenmiş; erkler ayrılığının, belli Devlet yetki ve görevlerinin kullanılmasından ibaret ve bununla sınırlı uygar bir işbölümü olduğu vurgulanmış; egemenliği kullanan Devlet organları arasında üstünlük bulunmadığı, üstünlüğün Anayasa ve Anayasa'ya uygun olmak koşuluyla yasalarda olduğu ifade edilmiştir.

Anayasamıza göre, egemenliği Türk Ulusu adına kullanacak üç erk, yasama, yürütme ve yargıdır. Bu erklerden her biri Ulus egemenliğini kendi görev alanı ile sınırlı biçimde kullanacaktır. Nitekim Anayasa'nın 7, 8 ve 9. maddelerinde yasama, yürütme ve yargı organlarının görev ve yetki alanı net olarak belirlenmiştir.

Anayasa'nın 7. maddesinde, yasama yetkisinin Türk Ulusu adına Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin olduğu, bu yetkinin devredilemeyeceği, 8. maddesinde, yürütme yetki ve görevinin Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulu'nca, Anayasa ve yasalara uygun olarak kullanılıp yerine getirileceği, 9. maddesinde, yargı yetkisinin Türk Ulusu adına bağımsız mahkemelerce kullanılacağı, belirtilmiştir.

Kanun teklifinin 12. Maddesinde yer alan hüküm; kanunların geriye yürümezliği ilkesine de aykırı bir şekilde düzenlenmiş olup, Devlet organları olan yasama, yürütme, yargı organları arasındaki ilişkinin üstünlük sıralaması olmayıp belli Devlet yetki ve görevinin kullanılmasından ibaret, bununla sınırlı medeni bir iş bölümü ve iş birliği olduğu, üstünlüğün ancak Anayasa ve kanunlarda olduğu görüşünü benimsemiş olması nedeniyle Anayasada gösterilen organların işlev, ödev ve sorumluluklarını aşarak kendi alanı dışında diğer organın yetkisini üstlenerek veya onun yetkisine giren bir konuda düzenleme yapması, erkler ayrılığı ilkesi ile anayasal sisteme uygun düşmemekte, Anayasanın 6., 7., 8 ve 9'uncu maddelerine aykırı içerik taşımaktadır.

Teklifin görüşülmesi sırasında komisyon çalışmaları sırasında verilen önerge ile getirilen 12. maddedeki düzenlemeler hakkında Anayasanın yukarıda belirtilen ilgili maddelerine aykırılık yönündeki iddiamız komisyon görüşmeleri sırasında ileri sürülmüş, ancak bu durum dikkate alınmayarak iç tüzük gereği gereken işlem yapılmamıştır

Oysa Meclis İç Tüzüğü'nün 38. Maddesi; Komisyonlar, kendilerine havale edilen tasarı veya tekliflerin ilk önce Anayasanın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdürler. Bir komisyon, bir tasarı veya teklifin Anayasaya aykırı olduğunu gördüğü takdirde gerekçesini belirterek maddelerin müzakeresine geçmeden reddeder hükmünü taşımakta olup bu sorun bu madde uyarınca çözüme bağlanmadan tasarı görüşmelerine geçilemez.

Buna karşın Anayasa'ya aykırılık iddiası karara bağlanmadan görüşmelere geçilmesi içtüzüğe aykırıdır.

2. Olağan yasa yapma sürecinin dışına çıkılarak, yeni sistemin gerektirdiği, TBMM’de ilgili komisyonlarda yeteri kadar tartışılmayan kanun teklifleriyle sadece Plan ve Bütçe Komisyonundan geçirilmek suretiyle yasa yapma alışkanlığı genel demokratik ilkelere ve TBMM geleneklerine aykırıdır.

T.B.M.M.’nin geçmiş yasama dönemlerinde kanun tasarıları ve tekliflerinin acele ile gündeme getirilerek kamuoyunda ve ilgili komisyonlarda yeterince tartışılmadan aceleyle yasalaştırılması yöntemi bir alışkanlık haline getirilmiş bulunmaktadır.

Bu alışkanlığın Türkiye Büyük Millet Meclisinin yeni 27. Yasama döneminde de sürdürüleceği anlaşılmaktadır. Daha önce de Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülerek yasalaştırılan, 18.01.2019 tarih ve 7162 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun, 17.01.2019 tarih ve 7161 sayılı Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun, 27.12.2018 tarih ve 7159 sayılı “Karayolları Trafik Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 11.10.2018 tarih ve 7147 sayılı “Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun”, 26.07.2018 tarih ve 7146 sayılı “Askerlik Kanunu ile Diğer Bazı Kanunlarda ve 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun” gibi Ankara Milletvekili Yıldırım Tuğrul Türkeş ve Adana Milletvekili Tamer Dağlı ve 49 arkadaşı tarafından verilen Yüksek Öğretim Kurumları Teşkilat Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” de geçmiş dönemde benzerlerinde rastlanan özellikleri taşıyan 19(ondokuz)² maddelik mini torba yasasıdır. Bu teklif metni yaklaşmış bulunan Mart 2019 yerel seçimleri ile ilgili olarak düzenlenmiş seçim yatırımı paketi niteliğindedir. Bazı özel problemleri hususları yasal (?) görünüme kavuşturan birkaç maddenin acele ile bu torba metnine yerleştirildiği görülmektedir.

Söz konusu kanun teklifi 13.02.2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş, aynı tarihte esas komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna, sevk edilmiş, diğer ihtisas komisyonlarını ilgilendiren bazı maddeleri içermesine rağmen herhangi bir tali komisyona sevki yapılmamıştır.

² Söz konusu kanun teklifinin ilk hali 18 madde olmasına rağmen 3 maddesi komisyonda verilen önergelerle ile teklif metninden çıkartılmış, komisyon görüşmeleri sırasında verilen önergelerle 4 yeni madde ilavesi ile teklifteki madde sayısı 19’a ulaşmıştır.

Söz konusu kanun teklifinin Komisyonun 14.02.2019 Perşembe günü saat 11.00'de Plan Bütçe Komisyonunun yapacağı toplantının gündemine alındığı Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığının 13.02.2019 gün ve 1392241-130.02-43016 sayılı yazısı ile komisyon üyelerine bildirilmiştir.

Aynı gün akşam saatlerinde söz konusu kanun teklifinin Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmesinin 16 Şubat 2019 Cumartesi günü saat 11.00'e alındığı, komisyon üyelerine e-mail mesajı ile duyurulmuş, bilahare görüşmelerin Komisyonun 19.02.2019 tarihinde saat 11.00'de yapılacak toplantısına alındığı üyelere bildirilmiştir.

(Yürürlük ve yürütme dahil) 18 maddeden kanun teklifi Plan ve Bütçe Komisyonunun 10.01.2019 tarihli birleşiminde gündeme alınarak görüşmelere geçilmiştir. Söz konusu kanun teklifinin 1., 2. ve 12. maddeleri komisyonunda verilen önerge ile teklif metninden çıkartılmış, komisyon görüşmeleri sırasında verilen önergelerle 4 yeni madde ilavesi ile teklifteki madde sayısı 19'a ulaşmıştır. Söz konusu teklifin komisyonunda görüşmeleri yaklaşık 10 saatlik bir süre içinde tamamlanmıştır.

Geçmiş dönemlerde kötü bir alışkanlık olarak değerlendirdiğimiz bu türden kanun hazırlama ve yapma tekniği, hem torba kanun teklif ve tasarılarında ele alınan konuların yürürlükteki mevzuatla uyumu açısından ciddi sorunlar yaratmış, hem de bu kanunların uygulanması aşamasında daha önceden öngörülemeyen sıkıntıların ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bunun sonucunda, TBMM'den ilgili ihtisas komisyonlarında yeterince tartışılıp görüşülmeden acele bir şekilde geçen çok sayıda düzenlemeler ülkemiz ve vatandaşlarımız doğrudan veya dolaylı olarak olumsuz etkilenecek mağdur olmakta ve aynı kanun maddesinin kısa süre içinde defalarca değiştirilmesi gereği doğmaktadır.

Devlet yönetimini ve toplumun geniş kesimlerini yakından ilgilendiren, bazı sektörlerde iş ve işleyiş kurallarını, piyasa oluşumunu, bütçe dengesini, ekonomideki kaynak dağılımını ve ekonomik tercihleri etkileyen bu nitelikteki düzenlemelerin, acele ile kamuoyunda ve komisyonlarda yeterince tartışılmadan torba kanun yöntemiyle yasalaştırılmak istenmesi demokrasimizin yerleşik teamüllerine de uygun değildir.

Bu yöntemle, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının ve ilgili sivil toplum örgütlerinin kanunların hazırlık ve görüşülme aşamasında görüşlerinin alınamamasına, getirilen düzenlemelerin ekonomik ve mali etkilerinin yeteri kadar anlaşılamamasına ve tartışılamamasına sebebiyet verilmektedir. Bu durumda aynı zamanda kanun teklifleri,

düzenleyici etki analizleri yapılmadan TBMM'ye sunulmuş olmakta, dolayısıyla söz konusu kanun değişikliklerinin yasal bir gereklilik olan bütçeye ve ekonomiye getireceği mali yükü hesaplanamamıştır. Bu çerçevede bütçe dengesinin bozulması ve dolayısıyla da ülke ekonomisinin olumsuz yönde etkilenmesine neden olunmaktadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 02.07.2018 tarih ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik “Gelir ve giderleri etkileyecek kanun teklifleri” başlıklı 14’üncü maddesi, Kamu gelirlerinin azalmasına veya kamu giderlerinin artmasına neden olacak ve kamu idarelerini yükümlülük altına sokacak kanun tekliflerinin getireceği malî yükün, orta vadeli program ve malî plan çerçevesinde, en az üç yıllık dönem için hesaplanıp tekliflere eklenmesi ve sosyal güvenliğe yönelik kanun tekliflerinde ise en az yirmi yıllık aktüeryal hesaplara yer verilmesi zorunluluğunu hüküm altına almıştır.

Söz konusu teklifin görüşülmesi esnasında tüm maddelerle ilgili detaylı herhangi bir mali yük tablosu komisyon üyelerinin dikkatine sunulmamıştır. Üstelik son dakikada komisyonda verilen önergelerle teklif metnine eklenen maddelerle 2019 yılı bütçesine ek mali yük getirici düzenlemeler yapılmıştır.

5018 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinde açıklanan hesaplamalar kanun tekliflerinin ve komisyonlarda görüşülmesine başlanması yasa yapma sürecinin etkin çalışması ve daha sağlıklı ve uzun ömürlü yasal düzenlemelerin yapılması açısından önemlidir.

Diğer taraftan, farklı komisyonların görev alanlarına giren düzenlemeleri içeren torba kanun tekliflerinin ilgili komisyonlarda görüşülmesi yerine esas komisyon sıfatıyla sadece Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmesi ve esastan ilgili oldukları halde tali komisyon olarak belirlenen diğer komisyonlarda görüşülmemesi ve görüş bildirilmemesi, yasama faaliyetlerinin etkisizleştirilmesine yol açmaktadır.

Teklifte yer alan madde metinlerinden her biri ayrı ihtisas komisyonunun çalışma alanına giren, detaylarıyla uzun uzun görüşülüp tartışılması gereken düzenleme konularıdır.

Komisyonu sevk edildiği sırada 18 maddeden (komisyondaki görüşmeler sırasında üç madde teklif metninden çıkarılmış dört yeni madde ilave edilmiştir.) oluşan bilahare 19 maddeye ulaşan söz konusu torba kanun teklifinin;

-1, 2, 8, 11, 12 ve 16. maddelerinin Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda,

-3 ve 4. maddelerinin Çevre Komisyonunda;

-5 ve 14. maddelerinin İçişleri Komisyonunda,

-6. maddesinin Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunda,

-7, 9, 10, 17 maddelerinin Plan ve Bütçe Komisyonunda,

-13. maddesinin Sanayi, Ticaret, Enerji Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunda,

-5 ve 10. maddesinin İçişleri Komisyonunda,

-15. maddesinin Tarım, Orman ve Köy İşleri Komisyonunda,

esas komisyon sıfatıyla görüşülmesi gerekmekte idi.

TBMM İçtüzüğü'nün 23'üncü maddesinde "Tali komisyonların hangi yönden veya hangi maddeler hakkında görüş bildirecekleri havale sırasında belirtilmemiş ise, bu komisyonlar görüşlerini kendileriyle ilgili gördükleri hususlar üzerinde bildirirler" denilirken, yine İçtüzüğü'nün 34'üncü maddesinde "Bir komisyon, kendisine havale edilen teklifi, başka bir komisyonun ihtisası dahilinde görürse, gerekçeli olarak teklifin o komisyona havale edilmesini isteyebilir. Bir komisyon, kendisine havale edilen teklif yahut herhangi bir mesele için, bir başka komisyonun düşüncesini öğrenmeyi gerekli görürse, teklifin o komisyonda görüşüldükten sonra iadesini isteyebilir" denilmektedir. Yine, aynı maddenin bir başka paragrafında "Bir komisyon, başka bir komisyona havale edilmiş bir teklif yahut herhangi bir mesele için düşüncesini belirtmekte yarar görürse, o teklifin kendisine havale edilmesini isteyebilir" hükmüne yer verilmiştir

Komisyonlara üye seçilirken milletvekillerinin uzmanlık ve ilgili alanları göz önüne alınmaktadır. Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerinin her konuda yetkin birer uzman olduğunu söylemek mümkün değildir. Bu nedenle özel uzmanlık alanı ve değerlendirme, tartışma gerektiren konuların öncelikle ilgili komisyonlarda görüşülmesi gerekmektedir. Plan ve Bütçe Komisyonunun asıl komisyon olduğu durumlarda da tekliflerin ilgili tali komisyonlarca düzenlenecek komisyon raporları dikkate alınarak Plan ve Bütçe Komisyonunda karara bağlanması hem doğru hem de İçtüzükle uygun olacaktır.

Komisyonu sevk edildiği sırada 18 maddeden oluşan söz konusu teklif metninin Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmesine 09.01.2019 tarihinde başlanmış, komisyondaki görüşmeler sırasında, 3 maddesi teklif metninden çıkarılmış, 4 yeni madde ilavesi yapılmıştır. 19 maddeden oluşan söz konusu mini torba kanun teklifi toplam 13 ayrı kanunda değişiklik yapmaktadır. Bu durumu belirtir tablo aşağıda yer almaktadır.

Teklif Maddesi	Kanun Sıra No.	Düzenleme Yaptığı Kanun
1	1	24/5/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu ’nun ek 7 nci maddesinin birinci fıkrasına cümle eklenmesi.
2		2828 sayılı Kanuna geçici madde eklenmesi.
3	2	9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu ’nun ek 11 inci maddesinin ikinci fıkrasının değiştirilmiştir.
4		2872 sayılı Kanuna geçici madde eklenmesi.
5	3	13/10/1983 tarih ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun ek 2. Maddesinin birinci fıkrasının değiştirilmesi
6	4	14/10/1983 tarihli ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu ’nun 98 inci maddesinin birinci fıkrasına cümle eklenmesi.
7	5	25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu ’nun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (n) bendinin değiştirilmesi.
8	6	25/8/199 tarih ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ’nun geçici 19. Maddesine fıkra ilave edilmesi
9	7	6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu ’nun 12 nci maddesinin ikinci fıkrasının (d) bendinin değiştirilmesi.
10		4760 sayılı Kanuna ekli (IV) sayılı listenin 8517.12.00.00.11 G.T.İ.P. numaralı sırasının değiştirilmesi.
11	8	22/5/2003 tarih ve 4857 sayılı İş Kanununun 112. Maddesine fıkra ilave edilmesi
12		4857 sayılı Kanuna geçici madde eklenmesi.
13	9	4/12/2003 tarihli ve 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu ’nun 16 ncı maddesinin üçüncü fıkrasının ikinci cümlesinin yürürlükten kaldırılması ve altıncı fıkrasının değiştirilmesi.
14	10	3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu ’na geçici madde eklenmesi.
15	11	13/2/2011 tarihli ve 6111 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunu ’n geçici 12 nci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinin değiştirilmesi.
16	12	20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ’nun geçici 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının değiştirilmesi.
17	13	23/2/2017 tarihli ve 6824 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ’a geçici madde eklenmesi.
18		Yürürlük maddesi

19	Yürütme maddesi
----	-----------------

19 maddeden (yürürlük ve yürütme dahil) oluşan söz konusu torba kanun teklifinin, 6 maddesi Aile Çalışma ve Sosyal İşler Bakanlığını, 1 maddesi Ulaştırma ve Alt Yapı Bakanlığını, 1 maddesi Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığını, 1 maddesi Tarım ve Orman Bakanlığını, 2 maddesi İçişleri Bakanlığını, 2 maddesi Çevre ve Şehircilik Bakanlığını, 4 maddesi Hazine ve Maliye Bakanlığını ilgilendiren hususlardan oluşmaktadır.

19 maddelik Sosyal Hizmetler Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi"nde;

-Bakıma ihtiyacı olan engellilerin desteklenmesine ilişkin düzenlemelerde yer alan hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık gelirin asgari ücretin aylık net tutarının 2/3'ünden az olması şartına ilişkin hesaplama, Ramazan ve Kurban bayramlarında verilen ikramiyeler dâhil edilmemesi, bu düzenlemenin 2018 yılı içinde yapılan bayram ikramiyeleri ödemeleri ile de ilişkilendirilmesi, kendisine yapılan destek ödemeleri kesilen yurttaşlara bu ödemelerin iade edilmesinin sağlanması,

-2872 sayılı Çevre Kanununun ek 11 inci maddesine göre alınan geri kazanım katılım paylarının, beyan edildikleri ayın son gününe kadar ödenmesinin sağlanması, 2019 yılının ilk iki ayına ilişkin olarak beyan ve ödeme dönemleri ile ilgili olarak özel geçici düzenleme yapılması,

-2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununda değişiklik yapılarak, motorlu araç tescil belgesinde gösterilen maksadın dışında kullanılan araçların trafikten men edilmesine dair hükmün aynı şekilde muhafaza edilmek suretiyle yeniden düzenlenmesi

-Haklarında soruşturma veya kovuşturma başlatılmış bulunan sivil havacılık personelinin yeterlik belgelerinin soruşturma veya kovuşturma sonuçlanıncaya kadar geri alınması hususunda, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığı arasında bilgi alışverişinin temini,

-Basılı kitap ve süreli yayınların tesliminin katma değer vergisinden istisna tutulması,

-01.02.2019 ila 30.04.2019 tarihleri arasında işe alınan sigortalıların prim vergi ve ücretlerin ödemelerin için 3 ay süre ile İşsizlik Sigortası Fonundan ödenmesi,

-4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (IV) sayılı listede yer alan ve Özel Tüketim Vergisinin konusuna giren cep telefonları ile diğer alıcısı bulunan verici portatif (cellular) telsiz telefon cihazlarının; özel tüketim vergisi oranlarının %50'ye kadar artırılabilmesi ve oranlara esas özel tüketim vergisi matrahlarının sınırlar dâhilinde farklı dilimler halinde belirlenebilmesine olanak sağlanması,

-4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (IV) sayılı listede yer alan 8517.12.00.00.11 G.T.İ.P. numaralı malların (cep telefonları ile diğer alıcısı bulunan verici portatif (cellular) telsiz telefon cihazlarının) vergi oranlarının belirlenmesinde özel tüketim vergisi matrahları esas alınarak farklı dilimler ihdas edilerek gerektiğinde bu dilimlere farklı oranlar uygulanmasının temini,

-1/9/2014 tarihinden sonra, 4734 sayılı Kamu ihale Kanununun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında yapılan personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımları kapsamında çalıştırılan işçilerden, iş sözleşmeleri kıdem tazminatı ödenmesini gerektirecek şekilde sona ermiş olanlara, kamu kurum ve kuruluşlarına ait işyerlerinde 11/9/2014 tarihinden sonra geçen süreye ilişkin olarak kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılan kıdem tazminatı ödemeleri için alt işverenlere rücu edilmemesinin sağlanması, ayrıca bu konuda kamu kurum ve kuruluşları tarafından açılan davalarda ihtilafların esası olmadığına dair karar verilmesinin temini,

-Yürürlükte bulunan mevzuatta tüketimi 20.000 tonun üzerinde olan serbest kullanıcıların ulusal petrol stoku tutma yükümlülüğünün kaldırılması,

-Personel çocukları için kreş, gündüz bakım evi hizmetini bütçesinden hizmet alımı yoluyla karşılamış olan belediyeler, büyükşehir belediyeleri ve bağlı kuruluşların işlem itibarıyla suç niteliği taşımayan uygulamalarından dolayı ilgili belediye personelinin idari ve mali yaptırıma tabi tutulmaması,

-Hazinenin veya Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan deniz ve içsularda veya bu yerlerden su alınarak karada yapılacak su ürünleri üretim tesislerinde veya bu alanları ıslah etmek suretiyle projeye dayalı olarak yapılacak su ürünleri yetiştiriciliği yatırımlarında ihtiyaç duyulan su ve su alanları ile deniz ve içsulardaki su ürünleri istihsal hakkının kira teknik şartları, süreleri ve yıllık bedelleri, üretim yerlerinin özellikleri dikkate alınarak Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığınca tespit edilmesi ve bu yerler, gerçek veya tüzel kişilere,

gelirleri il özel idarelerine, il özel idareleri kaldırılan illerde ise genel bütçeye ait olmak üzere, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından kiraya verilmesi uygulamasına 01.01.2020 tarihine kadar devam edilmesinin sağlanması,

-İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu uyarınca istihdam edilmesi gereken B ve C sınıfı dereceli iş güvenliği uzmanlarının bir üst sınıfta görev yapmaları ile ilgili sürenin 01.07.2020 tarihine kadar uzatılması

-23/2/2017 tarihli ve 6824 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik yapılarak Tarım Kredi Kooperatifi veya Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş.'ye borcu olup da borçları takibe düşenler ile afet nedeniyle borçları ertelenmiş olan çiftçilerin tarımsal kredi borçlarının yeniden yapılandırılması,

gibi yaklaşık 17(onyedi) ayrı konuda çeşitli Kanunlarda değişiklik yapan ayrıntılı düzenlemeler yer almıştır.

Birbiriyle ilgisi bulunmayan yaklaşık 13 ayrı Kanunda değişiklik veya ekleme yaparak mevcut mevcut sistemi değiştiren söz konusu maddelerin tali ihtisas komisyonlarında değerlendirme yapılmadan hatta en azından Plan Bütçe alt komisyonda ayrıntılı bir şekilde görüşmeye tabi tutulmadan yasalaştırılma gayretini uygun bulmuyoruz.

Komisyonunda görüşülüp kabul edilen ve birbiriyle ilgili bulunmayan 13 adet Kanun metninde değişiklik yapan 19 maddelik söz konusu teklif, mini torba yasa teklifi hüviyetindedir. Hukuk literatüründe gerçek bir yasa türüne karşılık gelmeyen son dönemde Türk siyaset ve hukuk dünyasında tartışılan ve "yasama kurnazlığı" suçlamalarıyla tepki toplayan bu yasa türü hukuk literatürümüz ve hukuk kalitesi açısından ciddi sıkıntılar doğurmaktadır.

Çok sayıda Kanunda aynı anda torba yasa mantığıyla ilgili komisyonlarda detaylı olarak tartışma ve inceleme yapılmaksızın değişiklik yapılması veya yeni hükümler ihdası hem mevzuatta hem de uygulamada ciddi sorunlara neden olmaktadır.

Hızlandırılmış, vizyoner olmayan tepki temeline dayalı yasa yapma mantığı, hukuk literatürümüz ve hukuk kalitesi açısından ciddi sıkıntılar doğurmakta, yetersiz, yeni sorun doğurucu kanunların çıkmasına neden olmakta, bir sonraki "yasa"daki bazı hükümler bir önceki "yasa" ile getirilen bazı hükümlerdeki yanlışlıkların düzeltilmesi

veya bazı hükümlerin uygulanmasının ertelenmesini öngören hükümlerle ilintili olmaktadır.

Torba yasalar içeriklerinin ilk bakışta ve kolayca anlaşılabilmesi, meclis komisyonlarında ve genel kurulda yapılan içtüzüğe aykırı eklemelerle metinlerinin her aşamada kalabalıklaşması ve bu eklemelerin yarattığı karmaşanın da Anayasa Mahkemesinin şekil denetimi kapsamı dışında kalması gibi nedenlerle hukuk tekniği açısından eleştirilmekte, TBMM'nin yasama etkinliğinde önemli bir sınırlama ve anayasal denetimsizlik hali yarattıkları savunulmaktadır.

Bu mini torba kanun teklifi de birbirinden farklı ve farklı Komisyonların görev alanına giren hükümleri içermektedir. Öte yandan, bu kanun teklifinin komisyona apar topar getirilmesi, hazırlanışı ve birbiriyle ilgisiz yapıların bir araya getirilmiş olması gayriciddi bir yaklaşıma işaret etmektedir.

İktidarın torba yasa teklifi hususundaki ısrarı ve aceleciliğinin nedeni tarafımızca anlaşılabilir. Birbiriyle ilintisi bulunmayan yaklaşık 13 ayrı Kanunda mevcut hükümlerde ve sistemde büyük boyutlu değişiklikler yapan söz konusu maddelerin adına "torba yasa" adı verilen bir yöntemle acele ile yasalaştırılmasını doğru bulmuyoruz. Meri mevzuatta yapılacak değişikliklerin bir torba yasa mantığıyla değil, sorunların ve yapılan düzenlemelerin tüm ayrıntısıyla değerlendirildiği, konu ile ilgili tüm ihtisas komisyonlarının devrede olduğu bir yasama çalışmasının gerekliliğine inanıyoruz.

Ayrıca bu yasama döneminde de daha önceki yasama dönemlerinde diğer torba yasa görüşmelerinde gerçekleştiği üzere, torba yasaların Meclis içtüzüğünün 91'nci maddesine aykırı bir biçimde "temel yasa" olarak genel kurul gündemine getirilerek görüşülmesinin yukarıda özetlenen sakıncaları daha da artıracağı kanaatindeyiz.

Yeni bir sisteme geçilmesine rağmen Plan ve Bütçe Komisyonunun çalışma usul ve esasları ile ilgili içtüzük değişikliklerinin yapılmaması dolayısıyla, kanun teklifinin komisyona sunulması, ve komisyonda görüşülmesi sırasında, kanun tekliflerinin içeriğinin komisyonda teklif sahipleri tarafından sunulması ve savunulması, yürütmenin ve bürokratik görevlilerin söz konusu komisyon görüşmelerine katılım ve katkı düzeyinin belirsizliği nedeniyle, söz konusu kanun teklifi maddelerinin komisyonda iyice irdelenip değerlendirilmesi mümkün olmamıştır.

Teklif 13 farklı kanunu ihtiva ettiği halde ilgili tali komisyonların görüşleri alınmamıştır.

-Teklifteki kanun maddelerinin tümü ile ilgili olarak ilgili meslek kuruluşlarının görüşleri alınmamıştır.

-Teklifteki kanun maddeleri ile ilgili olarak diğer alakalı kamu kuruluşlarının görüşleri alınmamıştır.

-Teklifteki kanun maddeleri ile ilgili olarak herhangi bir etki analizi çalışması yapılmamıştır.

Yukarıda açıklanan nedenlerle Anayasada öngörülen olağan yasa yapma sürecinin dışına çıkılarak, TBMM'de ilgili komisyonlarda yeteri kadar tartışılmayan kanun teklifleriyle sadece Plan ve Bütçe Komisyonundan geçirilmek suretiyle yasa yapma alışkanlığının genel demokratik ilkelere ve TBMM geleneklerine aykırı olduğu kanaatiyle "Kanun Teklifinin" bütününe karşıyız.

3. Kanun teklifinin maddeleri üzerindeki görüşlerimiz.

Teklifin maddeleri üzerindeki görüş ve eleştirilerimize aşağıda yer verilmiştir. Söz konusu düzenlemelerin bazılarının yaklaşan Mart 2019 mahalli seçimleri nedeniyle uygunsuz bir seçim yatırımı olduğu anlaşılmaktadır.

3.1 Teklifin 1. ve 2 maddelerinin değerlendirilmesi:

Teklifin 1. ve 2.maddeleri ile Bakıma ihtiyacı olan engellilerin desteklenmesine ilişkin düzenlemelerde yer alan hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık gelirin asgari ücretin aylık net tutarının 2/3'ünden az olması şartına ilişkin hesaplama, Ramazan ve Kurban bayramlarında verilen ikramiyeler dâhil edilmemesi, bu düzenlemenin 2018 yılı içinde yapılan bayram ikramiyeleri ödemeleri ile de ilişkilendirilmesi, kendisine yapılan destek ödemeleri kesilen yurttaşlara bu ödemelerin iade edilmesinin sağlanmasına yönelik düzenlemeler yapılmaktadır.

Bu düzenleme grubumuzca da olumlu bulunmakla beraber, söz konusu durum daha önceki oturumlarda torba yasa yöntemiyle aceleyle ilgili ihtisas komisyonlarında değerlendirme yapılmadan gerçekleştirilen yasa değişikliklerinin kısa bir zaman sonra yeni yasa teklifleri ile değiştirilmesine iyi bir örnek teşkil etmektedir

3.2 Teklifin 3 ve 4. maddelerinin değerlendirilmesi

Teklifin 3 ve 4.maddeleri ile .2872 sayılı Çevre Kanununun ek 11 inci maddesine göre alınan geri kazanım katılım paylarının, beyan edildikleri ayın son gününe kadar ödenmesinin sağlanması, 2019 yılının ilk iki ayına ilişkin olarak beyan ve ödeme dönemleri ile ilgili olarak özel geçici düzenleme yapılmaktadır.

09.08.1983 tarih ve 2872 sayılı Çevre Kanununa 29.11.2018 tarih ve 7153 sayılı Kanunun 8. maddesiyle eklenen 11. madde ile;

“Yurt içinde piyasaya arz edilen bu Kanuna ekli (1) sayılı listede yer alan ürünlerden poşetler için satış noktalarından, diğer ürünler için piyasaya sürülenlerden/ithalatçılardan bu listede belirtilen tutarda geri kazanım katılım payı tahsil edilir. Bu listedeki ürünlerden herhangi birinin piyasaya arzının, farklı bir ürünün, malzemenin veya eşyanın ithalatı ile birlikte gerçekleşmesi halinde geri kazanım katılım payı ithalatçıdan tahsil edilir. Bu listede yer alan tutarlar takvim yılı başından geçerli olmak üzere her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılarak uygulanır. Bu şekilde hesaplanan tutarların %5’ini aşmayan kesirler dikkate alınmaz. Cumhurbaşkanı, bu suretle tespit edilen tutarları yarısına kadar artırmaya veya indirmeye yetkilidir.

Geri kazanım katılım payları ürünün piyasaya sürüldüğü tarihi takip eden ayın onbeşine kadar Bakanlığa beyan edilir ve beyanı takip eden ikinci ayın son gününe kadar Bakanlık Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesabına ödenir. Katılım payının beyan edilmediğinin veya eksik beyan edildiğinin Bakanlıkça tespiti halinde beyan edilmeyen veya eksik beyan edilen katılım payının bir ay içinde ödenmesi gerektiği ilgiliye tebliğ edilir. Süresinde beyan edilmeyen veya eksik beyan edilen katılım payının beyan edilmesi gereken son günden ödendiği tarihe kadar geçen süre için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesine göre hesaplanacak gecikme zammı oranında faiz uygulanır. Süresinde ödenmeyen katılım payı Bakanlığın bildirimi üzerine ilgili vergi dairesince 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilir. Bu madde kapsamında tahsil edilen tutarlar genel bütçeye gelir kaydedilir.

Ülkenin tamamında Bakanlıkça belirlenen esaslar doğrultusunda depozito sistemi uygulayan, piyasaya süren/ithalatçı, depozitolu olarak piyasaya sürdükleri ürünler için bu maddenin birinci fıkrasından muaf tutulur. Muafiyet uygulamasında depozito uygulanan miktar esas alınır. Muafiyet uygulanmasına ilişkin esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelik ile belirlenir”

şeklinde bir hüküm getirilmiş bulunmaktaydı.

TBMM'de kabul edilmesinden yaklaşık 3.5 ay sonra aynı kanunun aynı maddesinde ayrıntılı bir düzenlemeye gidilmesi daha önceki oturumlarda torba yasa yöntemiyle aceleyle ilgili ihtisas komisyonlarında değerlendirme yapılmadan gerçekleştirilen yasa değişikliklerinin kısa bir zaman sonra yeni yasa teklifleri ile değiştirilmesine dair ikinci bir örnek teşkil etmektedir.

Yukarıda yer verilen düzenleme matrah tespiti, beyan, ödeme vb gibi unsurları içermesine karşın Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmeden sadece Çevre Komisyonundaki tartışma ve değerlendirmelerle yasalaştırılmıştır.

Söz konusu maddeye ilişkin olarak kanun teklifinde yer alan metin de komisyon görüşmeleri sırasında tarafımızca yetersiz ve karmaşık bulunmuş, uyarılarımız da dikkate alınarak bilahare tekriri müzakere yöntemiyle verilen önerge ile değişikliğe uğramıştır.

Tüm ticari perakende sektörünü ilgilendiren bu mevzuat ilgili sektör temsilcilerinin de görüşleri dikkate alınarak, tüm boyutlarıyla tartışılarak ele alınmadan, acele bir şekilde Plan ve Bütçe Komisyonunda “torba yasa” mantığıyla hazırlanmış bulunan kanun teklifi metni içerisinde yasalaştırılma gayretini uygun bulmamaktayız.

3.3 Teklifin 7. maddesinin değerlendirilmesi

Teklifin 7. maddesi ile 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 13 üncü maddesinde değişiklik yapılarak basılı kitap ve süreli yayınların tesliminin katma değer vergisinden istisna tutulması sağlanmaktadır.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (n) bendindeki değişikliğin süresiz yayınları da kapsamasının açık bir şekilde yer almasının sağlanması ile ilgili önergemiz düzenlemenin süresiz yayınları da kapsadığı gerekçesiyle kabul edilmemiştir.

Bu düzenleme grubumuzca da olumlu bulunmakla beraber söz konusu istisna uygulaması sonucunda işletmeler üzerinde maliyet unsuru olarak kalacak olan girdilerin satın alınması ve ithali dolayısıyla ödenen katma değer vergisinin iadesinde karşılaşılan sorunların çözümlenmesi, KDV iadesindeki gecikmelerin sektörü dar boğaza sokmasının önlenmesi gerekmektedir.

3.4 Teklifin 8. maddesinin değerlendirilmesi

Teklifin 8. maddesi ile 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun geçici 19 uncu maddesine son fıkradan önce gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“1/2/2019 ila 30/4/2019 tarihleri arasında işyerlerinde 2018 yılı Ocak ila Aralık ayları/döneminde aylık prim ve hizmet belgesi veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesi ile 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında uzun vadeli sigorta kollarından en az sigortalı bildirim yapılan aydaki/dönemdeki sigortalı sayısına ilave olarak işe alınanların, iş sözleşmesinin işveren tarafından haklı nedenlerle feshedilmesi hariç olmak üzere, işe alındıkları tarihten itibaren dokuz aylık sürede iş sözleşmesi feshedilmeksizin çalıştırılmaları halinde bu maddede belirtilen prim desteği ile birlikte işe alındıkları ay dahil üç aylık süre için prim ödeme gün sayısının 67,36 Türk Lirası ile çarpımı sonucu bulunacak tutar Fondan karşılanmak üzere işverene destek olarak ayrıca sağlanır. Bu fıkra kapsamında işverene sağlanan ücret desteği işverenin Sosyal Güvenlik Kurumuna olan borçlarına mahsup edilir, ancak işverene ödenmez.”

Söz konusu maddenin gerekçesinde;

“İşgücü maliyetlerinin azaltılması ve istihdamın artırılması amacıyla 2018 yılı içinde iş yerinden bildirilen en düşük sigortalı sayısına ilave olarak 1/2/2019 ila 30/4/2019 tarihleri arasında işe alınan sigortalılar için üç ay süreyle prim, vergi ve ücret desteği sağlanması amaçlanmıştır.”

açıklaması yer almaktadır.

Uygunsuz seçim yatırımı olarak da niteleyeceğimiz söz konusu düzenleme son dönemlerde artan işsizliğin ve ekonomik krizin iktidar partisince de kabul edildiğinin resmi bir göstergesidir.

Ekonomik krizin sebepleri hem 17 yıllık iktidarın yanlışlıklarından hem de küresel gelişmelerden, ayrıca bu gelişmelerin iktidar tarafından yanlış değerlendirilip gerekli tedbirlerin zamanında alınmamasından kaynaklanmaktadır.

Türkiye'deki ekonomik kriz, bu krizi açıkça kabul etmeyen, adını koymayan ve bu yüzden de gerekli gerçekçi tedbirleri almayan bir iktidar anlayışı nedeniyle her geçen gün derinleşmektedir.

Ekonomi yönetimi, krizin peşinden koşarak, siyaseten kendisi açısından en az maliyetli olan seçenekleri uygulamaya çalışsa da, yapısal krizi ekonomi yönetimini önüne katıp sürüklemektedir.

AKP iktidarı krizle değil, krizin sonuçlarıyla mücadele stratejisini benimsemiştir.

Türkiye, işsizlikle mücadelede işsizleri korumak için, 1.6.2000 tarihinde 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu çıkarmıştır. 4447 Sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu gereği Ülkemizde işsizlik sigortası zorunludur. Bu Kanunun 01.06.2000 tarihinde yürürlüğe girmesi ile çalışmakta olanlar ve çalışmaya başlayanlar zorunlu olarak işsizlik kanunu kapsamına girmişlerdir Bu Kanun çerçevesinde, işçi-işveren ve devletin ödeyeceği sigorta primlerinden oluşturulan İşsizlik Sigortası Fonu'ndan, işsiz kalan sigortalılara işsizlik ödeneği verilmesi öngörülmüştür.

Devletin prim desteği sağladığı tek sigorta kolu olan işsizlik sigortası amacına uygun kullanılmamaktadır. İşsizlik sigortasının amacı, çalışanların işsiz kalma durumunda uğradığı gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayarak kendilerinin ve aile fertlerinin zor duruma düşmelerini önlemektir. Ancak, yasa gereği fondan yapılacak olan işsizlik ödeneğine hak kazanma koşulları oldukça ağır olup, işsizlik ödeneği miktarı ve ödeme süresi insanca bir yaşam için yetersizdir.

İşsizlik sigortasından ödenek alma koşullarının ağırlığı, işsizlik ödeneği verilen sürenin kısıtlılığı, ödeneğe getirilen üst sınır nedeniyle, ücreti yüksek çalışandan daha yüksek prim kesilmesine karşın ilgiliye daha yüksek ödenek verilmesinin söz konusu olmaması gibi nedenlerle işsizlik sigortası fonunda önemli miktarda para birikmiştir. İşsizlik Fonunun varlığı Ocak 2019 ayı sonu itibarıyla 128.570.334.687,00 TL'ye ulaşmıştır.

Mart 2002 tarihinden 31.01.2019 tarihine kadar 11.092.710 kişi işsizlik ödeneği almak için başvurmuş ve 6.795.272 kişi ödenek almaya hak kazanmıştır. Bu kapsamda hak eden kişilere toplam 23.950.417.278.-TL ödeme yapılmıştır.

İşsizlik Fonu kaynaklarının 2019 mahalli seçimleri öncesinde seçim yatırımı olarak işverenlere istihdamı artırıyoruz bahanesiyle prim, vergi, ücret desteği adı altında aktarılmasını doğru bulmamaktayız. Söz konusu hükmün uygulamada da birtakım yolsuz işlemlerin yapılmasına neden olabileceği öngörülmektedir. Türkiye'nin istihdam yaratmayan büyüme ve durgunluk problemine kalıcı çözüm bulması gerektiğine inanıyoruz.

3.5 Teklifin 11 ve 12. maddelerinin değerlendirilmesi

Söz konusu maddeler teklifin komisyonda görüşülmesi sırasında görüşmelerin sonuna doğru verilen önergelerle teklif metnine eklenmiştir.

Teklifin 11. maddesiyle; 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 112 nci maddesine beşinci fıkrasından sonra gelmek üzere;

“4734 sayılı Kanunun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca alt işverenler tarafından çalıştırılan işçilere, 11/9/2014 tarihinden sonra imzalanan ihale sözleşmeleri kapsamında, kamu kurum ve kuruluşlarına ait işyerlerinde 11/9/2014 tarihinden sonra geçen süreye ilişkin olarak kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılan kıdem tazminatı ödemeleri için sözleşmesinde kıdem tazminatı ödemesinden ötürü alt işverene rücu edileceğine dair açık bir hükme yer verilmemişse alt işverenlere rücu edilmez.”

şeklinde bir fıkra eklenmektedir.

Maddenin gerekçesinde;

“1/9/2014 tarihinden sonra, 4734 sayılı Kamu ihale Kanununun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında yapılan personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımları kapsamında çalıştırılan işçilerden, iş sözleşmeleri kıdem tazminatı ödenmesini gerektirecek şekilde sona ermiş olanlara, kamu kurum ve kuruluşlarına ait işyerlerinde 11/9/2014 tarihinden sonra geçen süreye ilişkin olarak kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılan kıdem tazminatı ödemeleri için alt işverenlere rücu edilmemesi amaçlanmaktadır.”

açıklaması yer almıştır.

Yukarıda yer alan madde ile ilintili olan teklifin 12. maddesiyle de; 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa;

“GEÇİCİ MADDE 9- Bu maddenin yürürlük tarihi itibarıyla kamu kurum veya kuruluşları tarafından alt işverene rücu edilmek üzere yürütülen davalarda, 112 nci maddenin altıncı fıkrası kapsamında rücu edilmeyecek kısmı için ihtilafın esası hakkında karar verilmesine yer olmadığına hükmedilir, yargılama gideri ve vekalet ücreti taraflar üzerinde bırakılır. İcra takiplerinde rücu edilmeyecek kısma ilişkin olarak harç alınmaksızın düşme kararı verilir, takip giderleri ile vekalet ücreti taraflar üzerinde

bırakılır. Ancak, bu kapsamda alt işverene rücu edilerek takip ve tahsil edilmiş olan tutarlar, alt işverenler lehine hiçbir şekilde alacak hakkı doğurmaz ve tahsil edilmiş tutarlar iade edilmez.”

hükmü eklenmiştir.

Maddenin gerekçesinde;

“Maddenin yürürlük tarihi itibarıyla personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımları kapsamında çalıştırılan işçilere ödenen kıdem tazminatının 11.09.2014 tarihinden sonraki kısmı için kamu kurum veya kuruluşları tarafından alt işverene rücu edilmek üzere yürütülen davanın esası hakkında karar verilmesine yer olmadığına hükmedilmesi, yargılama giderleri ve vekalet ücretinin taraflar üzerinde bırakılması ve bu kapsamda alt işverene rücu edilerek takip ve tahsil edilmiş olan tutarların alt işverenler lehine hiçbir şekilde alacak hakkı doğurmaması ve tahsil edilmiş tutarları iade edilmemesi amaçlanmaktadır.”

denilmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 176’ncı maddesi "Anayasanın dayandığı temel görüş ve ilkeleri belirten kısmı (başlangıç kısmı) Anayasa metnine dahildir." kuralını öngörmüştür *Anayasa’nın Başlangıç bölümünde ve 6. maddesinde*, Millet iradesinin mutlak üstünlüğü ve egemenliğin kayıtsız koşulsuz Türk Ulus'unun olduğu; Türk Ulus'unun egemenliğini, Anayasa'nın koyduğu ilkelere göre, yetkili organları eliyle kullanacağı; hiçbir kimse ya da organın kaynağını Anayasa'dan almayan bir Devlet yetkisi kullanamayacağı belirtilmiştir.

Devlet organları Türk Ulusu adına egemenliği kullanırken karmaşa yaratılmaması ve düzenin bozulmaması için, tüm çağdaş parlamenter demokrasilerde olduğu gibi, erkler ayrılığı ilkesi benimsenmiş; erkler ayrılığının, belli Devlet yetki ve görevlerinin kullanılmasından ibaret ve bununla sınırlı uygar bir işbölümü olduğu vurgulanmış; egemenliği kullanan Devlet organları arasında üstünlük bulunmadığı, üstünlüğün Anayasa ve Anayasa'ya uygun olmak koşuluyla yasalarda olduğu ifade edilmiştir.

Anayasamıza göre, egemenliği Türk Ulusu adına kullanacak üç erk, yasama, yürütme ve yargıdır. Bu erklerden her biri Ulus egemenliğini kendi görev alanı ile sınırlı

biçimde kullanacaktır. Nitekim Anayasa'nın 7, 8 ve 9. maddelerinde yasama, yürütme ve yargı organlarının görev ve yetki alanı net olarak belirlenmiştir.

Anayasa'nın 7. maddesinde, yasama yetkisinin Türk Ulusu adına Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin olduğu, bu yetkinin devredilemeyeceği, 8. maddesinde, yürütme yetki ve görevinin Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulu'nca, Anayasa ve yasalara uygun olarak kullanılıp yerine getirileceği, 9. maddesinde, yargı yetkisinin Türk Ulusu adına bağımsız mahkemelerce kullanılacağı, belirtilmiştir.

Kanun teklifinin 12. maddesinde yer alan düzenleme; Devlet organları olan yasama, yürütme, yargı organları arasındaki ilişkinin üstünlük sıralaması olmayıp belli Devlet yetki ve görevinin kullanılmasından ibaret, bununla sınırlı medeni bir iş bölümü ve iş birliği olduğu, üstünlüğün ancak Anayasa ve kanunlarda olduğu görüşünü benimsemiş olması nedeniyle Anayasada gösterilen organların işlev, ödev ve sorumluluklarını aşarak kendi alanı dışında diğer organın yetkisini üstlenerek veya onun yetkisine giren bir konuda düzenleme yapması, erkler ayrılığı ilkesi ile anayasal sisteme uygun düşmemekte, Anayasanın 6., 7., 8 ve 9'uncu maddelerine aykırı içerik taşımaktadır.

Söz konusu düzenlemelerin mali yükü hakkında da komisyona herhangi bir bilgi sunulmamış, maddenin kapsamı konusunda çelişkili açıklamalarda bulunulmuştur.

Söz konusu düzenlemenin acele ile torba yasada yer alan bu tür geçici düzenlemeler ile yapılmasını doğru bulmuyoruz.

3.6 Teklifin 14. maddesinin değerlendirilmesi

Teklifin 14. maddesiyle; 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununa geçici madde eklenerek; Konusu suç teşkil etmemek kaydıyla, bu maddenin yürürlük tarihine kadar personelinin çocukları için kreş ve gündüz bakımevi hizmetini bütçesinden hizmet alımı yoluyla karşılamış olan belediyeler, büyükşehir belediyeleri ve bağlı kuruluşlarının yetkili ve görevli personeli hakkında idari veya mali yargılama ve takibat yapılamaması, başlamış bulunani dari veya mali yargılama ve takibat olanlar işlemiden kaldırılması hususu düzenlenmektedir.

Maddenin komisyondaki görüşmeleri sırasında bazı belediyelerin Sayıştay tarafından denetlenmesi sırasında ortaya çıkan problemin geçici madde ihdası yöntemiyle ortadan kaldırılmasının tercih edildiği anlaşılmıştır.

Ancak söz konusu problemin torba yasada yer alan bu tür geçici düzenlemeler yerine Belediyelerin görev ve yetkilerini belirleyen ilgili mevzuatta kalıcı ve gerçekçi düzenlemeler yapılarak belediye çalışanlarının kreş ve gündüz bakımevi probleminin çözülmesi gerekliliğine inanıyoruz.

3.7 Teklifin 15. maddesinin değerlendirilmesi

Teklifin 15. maddesiyle 13/2/2011 tarihli ve 6111 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun geçici 12 nci maddesinin birinci fıkrasında değişiklik yapılarak; Hazinesin veya Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan deniz ve içsularda veya bu yerlerden su alınarak karada yapılacak su ürünleri üretim tesislerinde veya bu alanları ıslah etmek suretiyle projeye dayalı olarak yapılacak su ürünleri yetiştiriciliği yatırımlarında ihtiyaç duyulan su ve su alanları ile deniz ve içsulardaki su ürünleri istihsal hakkının kira teknik şartları, süreleri ve yıllık bedelleri, üretim yerlerinin özellikleri dikkate alınarak Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığınca tespit edilmesi ve bu yerler, gerçek veya tüzel kişilere, gelirleri il özel idarelerine, il özel idareleri kaldırılan illerde ise genel bütçeye ait olmak üzere, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından kiraya verilmesi uygulamasının 01.01.2020 tarihine kadar devam ettirilmesi sağlanmaktadır.

Maddenin Plan ve Bütçe Komisyonundaki görüşmeleri sırasında söz konusu düzenlemenin 2011 yılında çıkarılan bir torba yasa ile yapıldığı, bilahare daha sonraki yıllarda çıkarılan yine torba yasalarla bu maddedeki uygulama süresinin uzatıldığı, ancak bu konuda tüm sektörü kapsayacak kalıcı bir düzenlemenin yapılmadığı anlaşılmıştır.

Söz konusu düzenlemenin torba yasada yer alan bu tür geçici hükümler yerine; ülke içinde tüm karasularında ve kıyılarında su ürünlerinin üretim pazarlama ve dağıtımı ile ilgili tüm esasların düzenlendiği bir kod yasa ile gerçekleştirilmesi gerekliliğine inanıyoruz.

3.8 Teklifin 16. maddesinin değerlendirilmesi:

Teklifin 16. maddesiyle; 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun geçici 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında değişiklik yapılarak, Kanun uyarınca işyerlerinde istihdam edilmesi gereken B ve C sınıfı dereceli iş güvenliği uzmanlarının bir üst sınıfta görev yapmaları ile ilgili sürenin 01.07.2020 tarihine kadar uzatılması sağlanmaktadır.

Maddenin komisyonda görüşülmesi sırasında yöneltilen sorulara karşın;6331 sayılı Kanun'un geçici 4'üncü maddesi uyarınca tehlikeli sınıfta yer alan iş yerlerine hizmet vermekte olan 3.078 C sınıfı iş güvenliği uzmanının, 1/1/2019 tarihinden itibaren bu görevlerini yerine getiremediği, bir üst tehlikeli sınıfta görevlendirilebilme kapsamında 2.804 B sınıfı iş güvenliği uzmanının da çok tehlikeli sınıfta yer alan iş yerlerinde hizmet veremediğinden bahisle, yapılan düzenlemeyle tehlikeli sınıfta yer alan iş yerlerinde görev yapan C sınıfı iş güvenliği uzmanlarının ve çok tehlikeli sınıfta yer alan iş yerlerinde hizmet verebilmekte olan B sınıfı iş güvenliği uzmanlarının hizmet verme sürelerinin, kamu kurumları ve 50'nin altında çalışanı olan az tehlikeli iş yerlerinin hizmet alma yükümlülüğünün yürürlük tarihi olan 1/7/2020'yle eşleştirilmesinin sağlandığı, ilgili kimseler için daralan iş piyasasının ve iş gücü piyasasının ihtiyaçlarının göz önünde bulundurulduğu yönünde açıklamalar yapılmıştır.

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununda yer alan bu sürelerin işlerlik kazanması çıkarılan torba yasalarda yer alan hükümlerle sürekli ertelenmektedir. A, B, C sınıfı iş güvenliği uzmanları ile ilgili olarak herhangi bir ihtiyaç tespiti veya kariyer planlaması yapılmadığından söz konusu sorun giderek derinleşmektedir.

İş Güvenliği ve İşçi Sağlığı Meclisi Ocak 2019 ayı Raporu verilerine göre 2018 yılı içinde 1923 işçinin Ocak 2019 ayında 155 işçinin yaşamını yitirdiği, ölümlü iş kazalarında Avrupa'da birinci dünyada ise üçüncü konumda olan ülkemiz için İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununda yer alan uygulamaya ilişkin sürelerin ertelenmemesini iş kazalarının önlenmesi açısından önemli bulmaktayız.

Ayrıca A, B, C sınıfı iş güvenlik uzmanları ile ilgili olarak ihtiyaç tespiti ve kariyer planlamasının yapılmasını, sektördeki istihdam, ücret ve haksız rekabetle ilgili problemlerin çözülmesi için gerekli düzenlemelerin torba yasalar yerine kod yasada yapılmasını gerekli bulmaktayız.

3.9 Teklifin 17. maddesinin değerlendirilmesi:

Teklifin 17. Maddesinde yer alan düzenleme ile;23/2/2017 tarihli ve 6824 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik yapılarak Tarım Kredi Kooperatifi veya Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş.'ye borcu olup da borçları takibe düşenler ile afet nedeniyle borçları ertelenmiş olan çiftçilerin tarımsal kredi borçlarının yeniden yapılandırılmaktadır.

Maddenin görüşülmesi sırasında üreticilerin T.C. Ziraat Bankası AŞ ve tarım kredi kooperatiflerinden kullandığı ve bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar vadesi gelmiş tüm borçlarının her türlü faizinin silinmesi, borcun ana parasının da 2019 yılı Ekim ayında başlamak ve her yılın ekim ayında ödenmek üzere 5 eşit takside bölünmesi yönündeki önerimiz kabul görmemiştir.

Kanun Teklifinin çiftçi borçlarının yeniden yapılandırılmasını öngören 17 inci maddesi, çiftçimizin ekonomik krizde yaşadığı sıkıntıyı gerçek anlamda gidermekten uzaktır.

AK Parti iktidarı döneminde çıkarılan ve 18 Nisan 2006 tarihinde kabul edilen 5488 sayılı Tarım Kanunu'nun 21 inci maddesinde; "Tarımsal destekleme programlarının finansmanı, bütçe kaynaklarından ve dış kaynaklardan sağlanır. Bütçeden ayrılacak kaynak, gayrisafi millî hasılanın yüzde birinden az olamaz" hükmü bulunmaktadır. Ne var ki bu hüküm AK Parti iktidarları tarafından uygulanmamıştır. Uygulanmayan bu hüküm nedeniyle 2006-2017 yılı arasında devletin çiftçiye 102.4 milyar TL borcu bulunmaktadır.

YILLAR İTİBARIYLA ÇİFTÇİLERE EKSİK ÖDENEN DESTEKLEMELER (TL)					
YILLAR	YILLIK GSYH	ÖDENMESİ GEREKEN (GSYH 'NIN % 1'i)	ÖDENEN	YILLAR İTİBARIYLA EKSİK ÖDENEN MİKTAR	GEREKENİN % KAÇI ÖDENDİ
2.006	789.227.555.109	7.892.275.551	4.789.000.000	3.103.275.551	60,68
2.007	880.460.879.159	8.804.608.792	5.628.000.000	3.176.608.792	63,92
2.008	994.782.858.415	9.947.828.584	5.826.000.000	4.121.828.584	58,57
2.009	999.191.848.059	9.991.918.481	4.938.000.000	5.053.918.481	49,42

2.010	1.160.013.978.258	11.600.139.783	5.605.000.000	5.995.139.783	48,32
2.011	1.394.477.165.521	13.944.771.655	6.962.000.000	6.982.771.655	49,93
2.012	1.569.672.114.915	15.696.721.149	7.554.000.000	8.142.721.149	48,12
2.013	1.809.713.086.703	18.097.130.867	9.025.000.000	9.072.130.867	49,87
2.014	2.044.465.875.822	20.444.658.758	9.670.000.000	10.774.658.758	47,30
2.015	2.338.647.493.683	23.386.474.937	10.000.000.000	13.386.474.937	42,76
2.016	2.608.525.749.333	26.085.257.493	11.644.000.000	14.441.257.493	44,64
2.017	3.104.907.000.000	31.049.070.000	12.838.000.000	18.211.070.000	41,35
AKP HÜKÜMETLERİNİN ÇİFTÇİMİZE 11 YILLIK BORCU				102.461.856.050	

Çiftçimiz, iklim şartlarındaki değişim, gübre ve mazot fiyatlarındaki artış nedeniyle maliyetlerini karşılayamaz hale gelmiş, 2018 yılında 2017 yılına göre yüzde 50 fakirleşmiştir.Çiftçinin ekim gübresi olarak bilinen DAP gübresinin kilosu 2018 yılında bir önceki yıla göre yüzde 130, kompoze gübrenin fiyatı yüzde 112 artmıştır.

Mazot fiyatları, 2018 yılında geçen yıla göre yüzde 23-30 oranında artmıştır. Tarımsal sulama ile aydınlatma tarifelerine elektriğe yüzde 70'i aşan zam yapılmıştır.

Tarım girdi fiyatlarındaki artışlar, çiftçinin zirai üretimden çekilmesine, ekili alanların azalmasına yol açmıştır.

Ülkemizde 2002 yılında 41 milyon 967 bin hektar olan tarım alanı şu an 37 bin 992 hektara düşmüştür.

Türkiye'de buğday ve arpa rekoltesinde mevsim şartlarından dolayı yüzde 25 ile yüzde 35 arasında düşüş yaşanmıştır. Çiftçi, 2002 yılından bu yana çöküş süreci içindedir. Bu yüzden adım adım ekim yapmaktan vazgeçmektedir.

2002 yılında buğday ekim alanı 93 milyon dekar iken, 2017 yılında 76 milyon 688 bin 785 dekara düşmüştür. Ekim alanları buğdayda yüzde 18 azalmıştır. Arpa ekim alanı 2002 yılında 36 milyon dekar iken 2017 yılında 24 milyon 247 bin 372 dekara düşmüştür. Yani arpada yüzde 33 oranında ekim alanlarında azalma vardır.

5488 sayılı Tarım Kanunu'nun 4'üncü maddesi gereğince de tarım politikalarının nihai amacı, tarım sektöründeki refah düzeyini yükseltmektir. Bu amaca ulaşmak için tarımsal üretimin iç ve dış talebe uygun bir şekilde geliştirilmesi, doğal ve biyolojik kaynakların korunması ve geliştirilmesi, verimliliğin artırılması, gıda güvencesi ve

güvenliğinin güçlendirilmesi, üretici örgütlerinin geliştirilmesi, tarımsal piyasaların güçlendirilmesi ve kırsal kalkınmanın sağlanması hedeflenmektedir.

Bugün iktidarın gıda fiyatlarındaki fahiş artışı tanzim satış noktaları ile durdurma çabası ve gıda zincirini bozarak pansuman tedbirlerle seçime dönük önlem arayışı esasında tarımda sürdürülebilirlik ilkesinin ortadan kalktığını ve tarımsal piyasaların zayıflatıldığını ortaya koymaktadır. AK Parti iktidarı, Tarım Kanunu'nun öngördüğü politikalara uymamaktadır.

Çiftçi, bu ağır yük nedeniyle borçlarını çeviremez hale gelmiştir. Türkiye Tarım Kredi Kooperatiflerinden kredi çeken ancak 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla icra takibine giren çiftçilerin borcu 426 milyon liraya ulaşmıştır. Bu yıl gerçekleşen afetler nedeniyle ertelenen borç miktarı 910 milyon lira tutarı düzeyindedir. Ziraat Bankası'ndan doğrudan kredi kullanan çiftçilerin 31/12/2018 tarihi itibarıyla borcu 843 milyon 639 bin 291 liraya fırlamıştır. Tarım Kredi Kooperatifi'nden yararlanan 54 bin 736 çiftçi borç çeviremez vaziyettedir. Bu rakamlar, çiftçinin karşı karşıya kaldığı borç çıkmazını göstermektedir.

Çiftçi, AK Parti iktidarı döneminde hasat döneminde elde ettiği gelirle bile borç ödeyemez haldedir. 2002 yılında 530 milyon lira olan çiftçi borcu BDDK verilerine göre 2018 yılı sonunda 101 milyar liraya fırlamıştır. Yani 16 yılda çiftçi borcu 190.5 kat artmıştır. Çiftçi kan ağlamakta, geçinemez haldedir.

AK Parti iktidarı, çıkardığı af yasalarıyla vergi borçlarını sıfırlarken, çiftçi için kurulmuş Ziraat Bankası'nda futbol kulüplerinin borçlarını yüzde 8 faizle 10 yıllık sürece yayarak yapılandırmaktadır. Getirilen teklifin 17 inci maddesinde ise çiftçimize yüzde 10+5 faizle yapılandırma getirmektedir. Gıda güvenliğimizin güvencesi olan çiftçilerimiz, bugün borçlarını ödeyemez hale geldiği için üretimden çekilmekte, bu da gıda fiyatlarındaki fahiş artışlara neden olmaktadır.

Üreticinin yeniden üretime dönmesi sağlanarak, Anayasa'nın 45 inci maddesinde ifade edilen tarımsal üretim planlaması ilkelerine uygun bitkisel ve hayvansal üretimin artırılması; tarım ve hayvancılık ile uğraşanların işletme araç ve gereçleri ve diğer girdilerinin sağlanması gerekmektedir.

Bu nedenle çiftçilerin borçlarının tüm faizlerinin silinerek, anaparanın 5 yıllık dilimlere bölünerek taksitlendirilmesi elzemdir. Teklifte getirilen düzenleme faizleri

silmemekte, futbol kulüplerine tanınan faiz imtiyazını bile çiftçilerimizden çok görmektedir.

Tarımda sürdürülebilirlik ilkesi ve kırsal kalkınmanın sağlanması için çiftçilerin tüm faiz borçlarının silinmesi gerekliliği bulunmaktadır.

3.10 Teklif metninin görüşülmesi sırasında Cumhuriyet Halk Partisi Milletvekillerce Ek madde ihdasını isteyen 7 adet reddedilen önerenin değerlendirilmesi

Söz konusu teklif metninin görüşülmesi sırasında Plan ve Bütçe Komisyonunun CHP'li üyeleri tarafından teklif metnine 7 adet maddenin eklenmesi yönünde verilen önergeler kabul edilmemiştir.

Bu önergelerden birincisi, 657 sayılı Devlet Memurları Kanuna ekli I sayılı Cetvelde yer alan Eğitim ve Öğretim Hizmetleri Sınıfında bulunan Öğretmenler, Emniyet Hizmetleri Sınıfında bulunan emniyet mensupları(polisler ve emniyet müdürleri), Din Hizmetleri Sınıfında görev yapan En az dört yıllık yüksek öğrenimi bitiren din görevlileri ve Sağlık Hizmetleri sınıfında çalışanlar için mevcut durumda öngörülen 3000 ek gösterge rakamının 3600 olarak değiştirilmesi ve söz konusu gösterge değişikliğinden bu unvanlarda görev yapan personelin emeklilerinin de yararlanmasını öngören düzenlemedir.

Bu önergelerden ikincisi; 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa ekli IV sayılı Makam Tazminatı Cetvelinin 7'nci sırasının değiştirilerek makam tazminatı alamayan Petrol Ofisi AŞ, PTT, Devlet Malzeme Ofisi, Devlet Demiryolları gibi Kamu İktisadi Teşebbüsleri Bölge Müdürlerinin emeklilerinin durumlarının düzeltilmesi ile ilgili düzenlemedir.

Bu önergelerden üçüncüsü; 4/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 36 ncı maddesinin "X- YARDIMCI HİZMETLER SINIFI" başlıklı bendinin, başlığı ile birlikte madde metninden çıkarılmasına ilişkindir.

Bu önergelerden dördüncüsü; Yardımcı Hizmetler Kadrosunda görev yapanların Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi izleyen aybaşından geçerli olmak üzere ve başka bir işleme gerek kalmaksızın, aynı dereceyle Genel İdare Hizmetleri Sınıfına dâhil Memur unvanlı kadrolara atanmasının sağlanması ile ilgili düzenlemedir.

Bu önergelerden beşincisi; hane halkının toplam aylık geliri yürürlükteki asgari ücretin brüt tutarını aşmayan veya sadece düzenli olarak sosyal yardım alan vatandaşların yaşadığı konutlar için aylık 230 kw saate kadar olan elektrik tüketim tutarının karşılığı olan fatura bedellerinin Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bütçesine konulacak ödeneklerle devlet tarafından karşılanması ile ilgili düzenlemedir.

Bu önergelerden altıncısı;3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (n) bendindeki değişikliğin süresiz yayınları da kapsamının açık bir şekilde yer almasının sağlanması ile ilgili düzenlemedir.

Bu önergelerden yedincisi; üreticilerin T.C. Ziraat Bankası AŞ ve tarım kredi kooperatiflerinden kullandığı ve bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar vadesi gelmiş tüm borçlarının her türlü faizinin silinmesi, borcun ana parasının da 2019 yılı Ekim ayında başlamak ve her yılın ekim ayında ödenmek üzere 5 eşit takside bölünmesinin sağlanması ile ilgili düzenlemeleri içermekte idi.

Yedi önerge de komisyonda görev yapan çoğunluk partisi milletvekilleri ve çoğunluk partisini destekleyen 4. partinin milletvekillerinin oylarıyla reddedilmiştir.

Sonuç olarak; genel değerlendirme bölümünde açıklanan sakıncaları ve eksiklikleri içermesi, 1'nci bölümde açıklanan nedenlerle bazı maddelerinin Anayasaya aykırılık taşıması, 2'nci bölümünde açıklanan nedenlerle olağan yasa yapma sürecinin dışına çıkılarak, TBMM'de ilgili komisyonlarında yeteri kadar tartışılmadan kanun teklifleriyle sadece Plan ve Bütçe Komisyonundan geçirilmek suretiyle yasa yapma alışkanlığını, genel demokratik ilkelere ve TBMM geleneklerine aykırı bulduğumuzdan teklifin bütününe; 3'üncü bölümde ayrı ayrı açıklanan nedenlerle de "Sosyal Hizmetler Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi"nin bu şekilde kanunlaşmasına karşı olduğumuzu bildiririz.

Bülent Kuşoğlu

Ankara

Mehmet Bekaroğlu

İstanbul

Kamil Okyay Sındır

İzmir

Emine Gülizar Emecan

İstanbul

Cavit Arı

Antalya

MUHALEFET ŞERHİ

2/1579 Numaralı Kanun Teklifi'ne ilişkin muhalefet şerhimiz ektedir.

Genel Değerlendirme

AKP iktidarının yasama süreçlerinde istisnayı kural haline getirdiği usul olan torba kanun teklifleri, muhalefetin ve ilgili sivil toplum kuruluşlarının bütün muhalefetine rağmen TBMM gündemini meşgul etmeye devam etmektedir. İstisnanın kural haline getirildiği torba kanun tekliflerine yönelik usul ve esasına dair itirazlarımızı defalarca deklare ettik. Fakat her bir torba kanun teklifinin söz konusu istisnayı yerleşik hale getirmesine karşın muhalefet etmenin gerekliliği aynı zamanda demokratik siyaseti, hukuk devletini ve toplumsal iradeyi savunma gerekliliği olarak önümüzde durmaktadır. Bu yönüyle, torba kanun teklifleri, sadece yasama süreçlerinin aşınmasını değil, toplumsal-siyasal-iktisadi aşınmaya sebep olan durumlar ortaya çıkarmaktadır.

Torba kanun teklifleri, bir teklif metninin sair maddelerine, birçok konuda düzenlemelerin yerleştirildiği niteliğe sahiptir. Bu nitelikteki teklif metinleri, kanun yapma kategorisine yönelik hukuk devletinin gereği olan yapıyı bozmaktadır. Böylece demokrasi ile hukuk arasındaki ilişki aşınmakta; kanunun kamuoyunca takibi başta olmak üzere halkın kanunlardan tam ve etkin haberdar olması önüne engeller konmaktadır. Halk egemenliği ile tanımlanan yasama süreçleri, kuşkusuz ki, sadece kanun tekliflerinin yasallaşmasına kadar geçen süre için değil, yasalaştıktan sonra, kanunların denetlenmesi ve çeşitli vesilelerle ilgi konusu olması açısından da bu egemenliğin iradesi içerisindedir. Bu gerçekliğe karşın hukuk devleti ilkesinin, yasama sürecine içkin prosedürel süreçlerde yaratılan manipülasyonlar ve istisna yollara başvurulması üzerinden aşınması, halk egemenliğinin yasama süreçlerine ve sonrasına

ilişkin etkisini azaltarak esaslı bir halk egemenliği iradesi sorunsalını ortaya çıkarmaktadır.

Halk egemenliğinin meşruiyetini azaltıcı, denetleme ve takip etme süreçlerini aksatıcı yaklaşımların terk edilmesi, meşruluk tartışmalarına dair olumlu katkı yapacaksa da siyasi iktidar, “yaptım oldu” gibi demokratik ve hukuksal teamüller içerisinde yeri olmayan yaklaşımına devam etmektedir. Nitekim bu yaklaşımın bir belirtisi olarak torba kanun tekliflerinin hazırlanması süreci başta olmak üzere tüm yasama sürecinde ne siyasi partilerle ne de emek, demokrasi, meslek örgütlerini bu süreçlere katmamaktadır. Temsili demokrasilerin, eşitsiz ve adilane olmayan anti demokratik düzenlemelerle beslendiği rejimlerde sivil toplumun, muhalefetin ve akademinin yasama süreçlerine katılmasının engellenmesi, bu sürecin kendisini çerçeve yasa yapma kurallarını belirleyen kurallara uygun kılsa da meşruluğuna halel getirmektedir.

Torba kanun teklifleri ile hukuk ve demokrasi arasına konan çelişkiler ve gerilimler, siyasi rejim başta olmak üzere yürütme ve yasama erklerinin pratikleri üzerinde çeşitli tartışmalar çıkmasına sebep olmaktadır. Bu kapsamda, biçim olarak torba kanun teklifinin biçimsel değerlendirmesinden çıkan meşruluk sorunu ve yozlaşma tehdidi, TBMM gündemindeki ilgili kanun teklifinin içeriği açısından da geçerlidir. Çünkü 2/1579 Esas Numaralı Kanun Teklifi, Plan ve Bütçe Komisyonu’na sunulduğu şekliyle, içerisinde petrol piyasasından kitap KDV’sine, iş güvenliği meselesinden tarım sektörüne kadar birbiriyle doğrudan ilgisi olmayan ve korelasyon kurmanın bile imkansızla yakın olduğu düzenlemeler içermektedir.

Açıktır ki, torba kanun teklifleri, siyasi iktidarın niyetleri ile bir araya geldiğinde, kendi etkisinden fazlasını ortaya çıkarmaktadır. Bu kapsamda, seçime ve ranta endeksli olarak seçim öncesi TBMM gündemine getirilen torba kanun teklifleri, hukuk devleti ilkesinin yozlaşmasının en temel sebeplerinden biridir. Bu yozlaşma ile demokrasi ve siyasetin iptalini yakından görmek için tarihsel referanslar önemlidir. Karl Marx’ın, 1842-43 yılları arasında *Rheinische Zeitung* gazetesi için Ren Eyalet Meclisi’nde 1841’de yürütülen “Odun Hırsızlığı Tartışmaları” ile ilgili yazdığı bir dizi makaleden ilhamla ilgili kanun teklifinin çok sayıda maddesi için şunları

söyleyebiliriz: İlgili maddeler, genel yararı ve kamu vicdanını esas almamakta; toplumun bir kesiminin beğenisini karşılamak üzere seçim öncesi siyasi rant sağlamayı amaçlamaktadır. Böylece ortaya genel yararı gözetmek zorunluluğu ile bağlayıcılığı olan bir kanun değil, toplumun belli bir kesimi ile siyasi iktidar arasında bir ayrıcalık sözleşmesi açığa çıkmaktadır. Her ne kadar bu ayrıcalık, iktidar ve ortakları tarafından desteklenecek ve yasalaştırılabilecekse de, ilgili maddelerin hukuk devletini aşındıracağını-yozlaştıracığını ve genel kamu yararı ihlal ederek meşruiyetini kaybedeceğini ifade edebiliriz.

Kanun ve yozlaşma arasındaki ilişki, üzerinde çokça tartışılan bir konudur. Bu konunun bir örneği olarak önümüzde duran kanun teklifi, toplumun bir kesimine sunulan ayrıcalık ile hukuki metin olmaktan çıkmış, siyasi klikler arasındaki bir sözleşmeyle toplumun bir kesiminden siyasi rant tahvil etme metnine dönüşmüştür. Bu yaklaşım kısa dönemde “çıkar” merkezi yaratma potansiyeline sahip olsa da, yurttaşlar arasında hukuka güven ve kanun yapma kalitesini dipten çekmektedir.

Temsili demokraside seçimler üzerinden siyasi iktidarlara verilen yurttaş vekâletleri, çeşitli yükümlülükler yaratır. Bu yükümlülüklerin hukukla olan ilişkisi, yasalaştırılan kanun tekliflerinin toplumun tümünün yararını esas alması ve kamu vicdanını yaralamamasıdır. Siyasi iktidarların bu yükümlülüğe dikkat etmesi gerekse de, 2/1579 Esas Numaralı Kanun Teklifi’nde bu durumun gerçekleşmediğini görmekteyiz. İktidarın siyaset yapma tarzının alamet-i farikası olan dost-düşman ikileminin kurulması ile siyasal alanda ortaya çıkan kutuplaşma, giderek ekonomik ve toplumsal alana da yayılmak istenmektedir. Nitekim gördüğümüz üzere, parlamentodaki yasa yapma prosedürleri üzerinden hukuk, siyasi iktidarın yaratmak istediği toplumsal, iktisadi ve politik kutuplaşmanın aracı haline getirilmek istenmektedir. Böylece Fransız düşünce insanı Montesquieu’nun bahsettiği iki tür yozlaşmadan biri olan *kanunlar halkı ayrıştırdığında/bozduğunda yozlaşma yaşanır* gerçekliği bir kez daha 2019 Türkiye’inde hayata geçirilmek istenmektedir. Madalyonun diğer yüzüne baktığımızda ise söz konusu torba kanun tekliflerine de yansıyan siyaset yapma biçimi ve bu biçim getirdiği yozlaşma sürecinde ısrar, siyasi iktidarın toplumun tüm kesimlerinden rıza alma ve ikna etme kapasitesini artık kaybettiğini göstermektedir. Siyasi iktidar artık toplumun geneli ile siyasal bağlarının

koptuğu gerçekliğinden hareketle, toplumu bölmek, ayrıştırmak ve böylece sonuca varmak üzerine odaklanmıştır.

Kuşkusuz ki, siyasal meşruiyetini kaybeden bir iktidarın seçim önceleri yapacağı tek şey, hukuk gibi değerleri araçsallaştırmak ve bu araçlar aracılığıyla seçimde kazanç sağlamaya çalışmaktır. Bu kapsamda, siyasi iktidar ve ortakları seçim sath-ı mahalline girildiği günden bu yana yürütme ve yasama erkleri üzerindeki etkisini kullanmak suretiyle, çok sayıda yürütme pratiği ve torba kanun teklifi ile 31 Mart yerel seçimlerine seçim yatırımı gerçekleştirmektedir. TBMM gündemine getirilen bu kanun teklifinin ilgili maddeleri de seçim yatırımı olarak öne çıkmaktadır. Bundan önceki süreçte çok sayıda seçim yatırımına imza atılmış olmasına rağmen söz konusu kanun teklifine ihtiyaç duyulması siyasi iktidarın seçim öncesi içerisine girdiği çıkmaza işaret etmektedir.

Siyasi iktidar bu çıkmazdan kurtulmak için gelir adaletsizliğini bitirmek ve yoksul halkı enflasyon gibi durumlardan korumak yerine kısa vadeli, sorunları derinleştirecek noktalara odaklanmaktadır. Söz konusu kısa vadeli ama orta/uzun vadede zararlı hamleleri, seçime endeksli yaparak kendi yararını maksimize etmenin peşine düşmektedir. Bu kapsamda, çok sayıda düzenleme gerçekleştirilmektedir. Bu düzenlemelerin yanı sıra tarım sektörü gibi yapısal sorunların bulunduğu ve ülkedeki hanelerin geçimlerine doğrudan etki eden bir sektöre ilişkin yetersiz, sorunu görmeyen ve çözüm üretemeyen düzenlemeler de torba kanun teklifinin içerisine yerleştirilmiştir.

Tüm bu gerçeklerin yanı sıra kanun teklifinin komisyon görüşmeleri aşamasında Partimiz tarafından üç adet önerge verildi. Birinci önergede Emeklilikte yaşa takılanların sorunlarının çözülmesi öngörülüyordu. İkinci önergemizde, hayat pahalılığı karşısında temel gıda ürünlerinde KDV'nin kaldırılmasını öngörüyordu. Üçüncü önergemizde ise işsizlik fonunda biriken miktarın işsizlere asgari ücret olarak ödenmesini öngörüyordu. Ekonomik krize karşı toplumun korunması ve savunulmasını sağlayacak bu önergelerimiz AKP oyları ile ret edildi. AKP bu önergeleri ret etmesinin hemen akabinde ise işveren lehine işsizlik fonunu yağmalayacak bir ek madde ihdası gerçekleştirdi. Bu madde ihdası ile işveren üzerindeki yük, işsizlik fonundan karşılandı. Böylece işsizler için kullanılması gereken

fon, sermayenin avantajına kullanılarak hukuk askıya alındı ve meşru olmayan bir madde daha kanun teklifine girdi.

Bu itibarla, 2/1579 Esas Numaralı Kanun Teklifi yasa yapma süreçleri ve içerikleri açısından olumsuz, ele aldığı konuları çözmekten uzak bir kanun teklifidir.

Madde Bazlı Değerlendirme

Madde 1-2:

Kuşkusuz düzenlemeyle söz konusu sosyal destek programından faydalanan bakıma ihtiyacı olan engelli yurttaşların lehine olacak bir düzenleme öngörülmektedir. Ancak iki hususun vurgulanması gerekmektedir. Bunlardan birincisi bu düzenlemenin zamanlaması hususudur. Böylesi bir düzenlemenin yerel seçimlerin arifesinde getiriliyor olması manidardır. Daha önce örneklerine pek çok kez şahit olunması nedeniyle kamuoyunda böylesi bir düzenlemenin bir seçim yatırımı olduğu şüphesini uyandırmıştır.

İkinci husus ise bakıma ihtiyacı olan engellilerin söz konusu sosyal yardımdan faydalanabilmesinin koşullarının daha da genişletilmesi gerektiğidir. Bu düzenlemeyle hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık gelir şartının asgari ücretin net tutarının 2/3'ü kadar olması şartına dokunulmamaktadır. Ancak bu kapsam daha da genişletilerek örneğin “hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık gelirin asgari ücretin net tutarı kadar” olacağı yönünde bir düzenleme yapılarak daha fazla engelli yurttaşın sosyal yardım yapılmak suretiyle evde bakımına destek verilmesi sağlanabilir.

Madde 3-4:

Söz konusu düzenlemeyle 2872 Çevre Kanunu'nun Ek 11. Maddesi'ne göre kanuna ekli (1) sayılı listede yer alan ürünlerden poşet hariç diğer kalemlerden alınan geri

kazanım katılım paylarının ödenmesi süresi kısaltılıp öne alınarak geri kazanım katılım payı ödeyen yurttaşların aleyhine bir durum yaratılmaktadır. Yani artık yurttaşlar poşet hariç söz konusu listede yer alan diğer kalemlerin geri kazanım katılım payı ödemesini “beyanı takip eden ikinci ayın son gününe kadar” ödemek yerine “aynı ayın sonuna kadar” ödemek zorunda kalacaklardır. Bu düzenlemeyle böylelikle yurttaşların yapması gereken bir ödemenin son tarihi öne çekilmiş olmaktadır.

Madde 7:

17 Ocak’ta TBMM’den geçen 7161 sayılı yasa ile kitap fiyatları üzerindeki KDV yükünün kaldırılarak yayıncılara ve okurlara kültürel destek sağlamayı amaçlayan bir değişiklik yapılmış; değişiklik maddesinin yazımından kaynaklanan belirsiz tanım ve ifadeler nedeniyle yayıncılık sektörünün olağan kayıtlı işleyişini, bu değişikliğin yürürlüğe girdiği 1 Şubat 2019 itibarıyla büyük ölçüde aksatmış, tedarik zincirinin unsurları (yayıncı, dağıtıcı, satıcı, tüketici) arasındaki mal alış-verişini sekteye uğratmıştır. Getirilen bu düzenleme ile söz konusu değişikliğin sebep olduğu haksızlıkların ve belirsizliklerin ortadan kaldırılması hedeflenmektedir. Bu düzenleme ile basılı kitapların ve süreli yayınların tüm aşamalarında KDV’nin kaldırılması amaçlanmaktadır. Yani yaklaşık bir ay gibi kısa bir süre önce getirilen bir düzenleme, bu kez bir başka düzenleme haklı olarak ile değiştirilmiş olmaktadır. Bu durum TBMM’nin yasama kalitesi ve ciddiyetinde geldiği noktayı göstermesi açısından önemlidir. Ancak her ne kadar bu düzenleme bir yanıltan dönülmesi anlamına geliyorsa da bir bütün olarak yayıncılığın içerisinde bulunduğu kriz halinden çıkabilmesi için daha kapsamlı düzenlemeler getirilmelidir.

Yayıncılık dünyasının talepleri doğrultusunda kâğıtta da KDV sıfırlanmalı, kâğıt ithalatı için ödenen % 8’lik KDV, baskı malzemeleri için ödenen % 18’lik KDV, yazar ve çevirmenlerden alınan % 18’lik KDV ve % 17’lik gelir vergisi kaldırılmalıdır. Yayıncılar KDV alacaklarını geri almalı, yayıncıların 2 Milyar lirayı aşan bekleyen KDV alacakları yayınevlerine en kısa sürede ödenmelidir. Yayıncılık sektörünün devamlılığı için devlet, vergi ve sigorta primlerinde sübvansiyon uygulamalıdır. Devlet, yayıncılığı ve özellikle küçük ve orta ölçekli yayınevlerini desteklemek için

ayırım yapmaksızın yayınevlerinden kütüphaneler için daha fazla kitap almalıdır. Ancak bu düzenlemelerin hayata geçirilmesiyle bir bütün olarak yayıncılığın içerisinde bulunduğu kriz halinden çıkabilmesi mümkün olabilecektir.

Öte yandan Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, 12 Kasım 2018’de TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu’nda “kâğıdı da stratejik ürün kapsamında değerlendiriyoruz. Balıkesir SEKA Fabrikası inşallah önümüzdeki yılın ilk çeyreğinde yıllık 300 bin ton kapasiteyle tekrar üretime geçecek” demişti. Ancak görünen o ki henüz bu sözler yerine getirilmemiştir. Bakanın dediği gibi kâğıt stratejik ürün ilan edilmeli ve bu amaçla ülkede yeniden kâğıt üretimi yapan kamu mülkiyetinde fabrikalar kurulmalıdır. Unutulmamalıdır ki SEKA’nın özelleştirilmesi sonucu kâğıtta ithalata bağımlılık ortaya çıktığından bugün ülkede kâğıt krizi yaşanmaktadır. Böylelikle kâğıt krizine çözüm bulunabilir.

Madde 8:

Bu madde işveren üstündeki maliyetlerin işsizlik fonu üzerinden karşılanmasını öngörmektedir. Bu kapsamda, işverenin maliyetleri SGK borçlarından mahsup edilmesini öngörmektedir. İşsizlik Fonunun, işsiz olanlar dışında kullanılması söz konusu olamaz. Dolayısıyla bu madde, hukuka aykırıdır, meşru değildir. Partimiz komisyon aşamasında sunduğu, işsizlik fonunun artan işsizlik göz önüne alınarak son işsizlere asgari ücret ödenmesi şeklinde kullanılması teklifimiz, AKP tarafından ret edilmiştir. Bir yandan işsizlik fonu kapsamında işsizler yararına kullanılmasını öngören önergemiz ret edilirken, diğer taraftan işsizlik fonunu sermaye lehinde yağmalayan hukuk dışı bir düzenleme kanun teklifine konulmuştur.

Madde 9-10:

Bu madde ile Özel Tüketim Vergisi Kanunu’nun 12’nci maddesinin ikinci fıkrasının (d) bendinde yapılması istenen değişiklikle, Cumhurbaşkanı’na yine bir ÖTV zammı yetkisi verilmesi, cep telefonları ile diğer alıcısı bulunan verici portatif (cellular) telsiz telefon cihazlarının özel tüketim vergisi oranlarının % 50’ye kadar artırılabilmesi ve

oranlara esas özel tüketim vergisi matrahlarının maddede yer alan sınırlar dâhilinde belirlenebilmesi amaçlanmaktadır. Yani getirilmek istenen bu düzenleme ile aslında halk yine bir ÖTV zammı ile karşı karşıya bırakılacaktır. Her ne kadar hedeflenen vergi artışı özel tüketim niteliğindeki ürünleri kapsamaktaysa da, cep telefonlarının satın alım gücü bakımından erişilebilir kılınması günümüz dünyasında önem arz etmektedir.

Mevcut durumda, yani ÖTV oranı % 25 iken bile, örneğin 1.000 lira tutarındaki bir telefon için yurttaşlar telefon tutarının dörtte biri oranında bir miktarı ÖTV olarak ödemektedir. Bu değişiklikle yapılmak istenen, telefon ücretinin yarısı kadar bir miktarın yurttaşın sırtına ÖTV aracılığıyla yüklenebilmesidir. Böyle bir değişiklikle, örneğin 2.500 lira tutarındaki bir cep telefonu, fiyatının yarısı kadar bir vergi üzerine bindirilerek satılmış olacaktır. Üstelik bilindiği üzere, pek çoğu ithal edilerek satışa sunulan cep telefonları, fiyat ortalaması bakımından zaten yaklaşık 2.000 liranın üzerinde satışa sunulmaktadır. Donanım ve internet kullanımına uygun uygulamalar sağlaması bakımından tercih edilen telefonların insanların sosyal ve gündelik yaşamlarında nasıl bir yer tuttuğunun iyi değerlendirilmesi gerekmektedir.

Türkiye yıllardır uygulanan yanlış ekonomi ve maliye politikalarıyla bir dolaylı vergi ülkesi haline getirilmiştir. Örneğin AB ülkelerinde dolaylı vergi oranı yaklaşık % 35’lerde iken Türkiye’de bu oran % 70’ler düzeyindedir. Yurttaşlar dolaylı vergi yükü altında ezilmektedir. Yurttaşların her satın alımda karşı karşıya olduğu, alım gücünü kısıtlayan vergi yükünün ÖTV ile sınırlı olmadığı, buna KDV ve TRT bandrolünün eklenmesi de hesaba katıldığında, bu düzenleme ile öngörülen vergi artışının yurttaşların ödeyeceği vergi miktarını nasıl daha da ağır bir hale getireceği açıkça ortadadır.

Madde 11-12:

Bu madde kamu kurumları tarafından alt işverene yüklenen işlerde çalıştırılan işçilerin, alt işveren ile yaptıkları sözleşmelerde kıdem tazminatına ilişkin olarak alt işverenin ödeyeceğine dair doğrudan bir hüküm yoksa, kıdem tazminatı alt işverene

rücu edilemez, yani kamuya yüklenir. Böylesi bir durumda kıdem tazminatının herkesin vergileriyle oluşan kamusal kaynaktan karşılanması kabul edilemez.

Madde 13:

Bu düzenleme ile “serbest kullanıcılar” (Yıllık tüketimi 5.000 tonun üzerinde motorin, fuel-oil veya kalorifer yakıtı tüketimi olan ve doğrudan dağıtıcı lisansı sahiplerinden ikmal yapabilme özelliğine haiz olan tüketici grubu) olarak adlandırılan kesimin, ulusal petrol stoku yükümlülüğünden çıkarılması amaçlanmaktadır. Yıllık tüketimi 20 bin tonun üzerinde olan serbest kullanıcılar, stok ve işletme maliyetlerinin ciddi oranda artmasına ve serbest kullanıcı olmanın getirdiği iskontolu akaryakıt temin avantajının (büyük miktarda tüketimi olan belediye otobüs işletmeleri, elektrik santralleri gibi tesislerin daha ucuza akaryakıt temin edebilmeleri mümkün olabiliyor) ortadan kalkmasına neden olduğu gerekçesiyle, bulundurmakla yükümlü oldukları stoktan kurtulmuş olacaklardır.

Her ne kadar, madde gerekçesinde sınırlı sayıda lisans sahibi bulunması nedeniyle tutulan miktarın düşük olduğu ve ulusal stok miktarında kayda değer bir azalmaya neden olunmayacağı iddia edilse de, bu değişiklik ile serbest kullanıcıların ulusal stok tutma yükümlülüğünün dışında bırakılmasıyla, ulusal petrol stoklarının ne oranda azalacağı ve serbest kullanıcıların ne miktarda maliyet avantajı sağlayacağını öngörülemediği anlaşılmaktadır. Oysa kapsamlı bir etki analizi ile bu düzenleme ile yapılması planlanan değişikliğin ulusal petrol stoklarına etkisi Türkiye’nin, petrol üreten bir ülke olmaması gerçeğiyle birlikte düşünüldüğünde detaylı biçimde değerlendirilip kamuoyu bilgilendirilmelidir.

Madde 14:

Belediye personelinin çocukları için kreş veya gündüz bakımevi hizmetlerinin belediyeler tarafından “doğrudan hizmet alımı” yoluyla karşılanmış olması ilgili

düzenlemelerde bir ihtiyacı karşılamaya yönelik bir eksiklik veya sorun olduğunu göstermektedir. Bir başka deyişle, belediyeler bu hizmetleri personellerine “ihale yolu” ile sağlayabilecekken doğrudan satın alma yolunu tercih etmişlerdir. Suç unsuru taşımayan söz konusu eylemlere af getirmek anlaşılabilir olmakla birlikte, bu durumun neden gerçekleşmiş olduğuna veya gerçekleşmemesi gereken bir durumsa bir daha tekrar etmemesi için nasıl tedbirler alınması gerektiğine dair bir çözüm üretilmemiştir.

Bu maddenin kapsamına giren belediyelerin neden ihale yolunu tercih etmemiş olduklarının nedenleri, gerekçeleri belirlenmiş olmalıdır. Belediyelerce, yalnızca personellerini mağdur etmemek adına mı bu hizmetler doğrudan piyasadan alınmıştır? Dahası, bütçeden bahsi geçen hizmetler için doğrudan kullanılan miktarın tam olarak personelin kreş ve gündüz bakımevi masrafları için kullanılıp kullanılmadığının tespiti gerekmektedir. Aksi durumlar suç teşkil edebilmektedir. Halkların Demokratik Partisi olarak tüm yurttaşlar için yerel yönetimlerin desteğiyle ücretsiz kreş ve gündüz bakımevi hizmeti sunulmasını savunuyoruz. Çünkü bu kamusal bir haktır.

Madde 16:

Türkiye’de tehlike seviyelerine göre uzmanlaşmış yeterince iş güvenliği uzmanı olmadığı için, C sınıfına dâhil olan uzmanlar bir üst tehlike seviyesi olan B grubu için, B sınıfındakiler ise en üst tehlike seviyesi olan A grubu için çalışabilmektedirler. En üst tehlike arz eden iş yerleri için A sınıfından yeterince uzman olmadığından ve C sınıfından birçok iş güvenliği uzmanı olduğundan 3 Haziran 2012 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanan 6331 sayılı kanunun geçici 4. maddesinde bu ikame çalışma koşulları düzenlenmiştir. Fakat bu geçici maddenin yürürlüğünün sonuna gelinmiştir. Kanunda yer alan geçici madde ile C sınıfı uzmanlar 30 Haziran 2015 tarihine kadar tehlikeli sınıftaki işyerlerinde, B sınıfı uzmanlar 30 Haziran 2016 tarihine kadar çok tehlikeli sınıftaki işyerlerinde hizmet verebileceklerdi. Ancak bu süre de defalarca ötelenmiştir ve C sınıfı uzmanların tehlikeli sınıftaki işyerlerinde görev yapabilmelerine ilişkin süre 1 Ocak 2019 tarihinde sona ermiştir. Bu nedenle OSBG’lerde birçok C sınıfı uzman işten çıkarılmış yerlerine B sınıfı uzmanlar alınmıştır. Ancak bu sürecin tekrar ertelenmesi durumunda nasıl bir politika

izleneceği, işverenlerin nasıl davranışlar sergileyeceği bir muamma oluşturmaktadır. Bu tür ötelemeler birçok yurttaşın mağduriyetlerinin giderilmesi bir yana yeni mağduriyetler oluşturmaya ortam sağlamaktadır.

Bir yandan da işbu kanun kamuda ve 50 kişinin altında çalışanı olan az tehlikeli işyerlerinde iş güvenliği uzmanı bulundurma yükümlülüğünün başlayacağı belirsiz bir tarihe kadar uzatılmak istenmektedir. Fakat işbu maddede bu tarih net bir şekilde söylenmemektedir. Böylece daralan iş piyasası koşullarında iş güvenliği uzmanlarının seviyelerinin yetmediği iş alanlarında da çalışabilir durumda kalmalarını sürdürerek işsiz kalmalarının önüne geçilmek ve mağduriyetlerin giderilmesi önlenmek istenmektedir. Fakat bu durumun ortadan kalkacağı tarih işbu maddede net olarak belirtilmeyerek tekrar ertelenebileceği yasal bir esneklik durumu oluşturulmaktadır. Bir başka deyişle böyle hayati bir durumda plansızlık ve dolayısıyla büyük bir ihmâl vardır. Türkiye’de iş güvenliği uzmanlarının 5 yılda bir sertifikalarını yenilemeleri zorunludur fakat iş güvenliği uzmanları mesleği bırakmakta, sertifikalarını yenilememektedir. 4 ay önce 113.000 olan uzman sayısı bugün itibari ile 80.000’e düşmüştür. Kanunda bu durum için önlemler alınması gerekmektedir.

Kanun çıkalı nerede ise 7 yıllık bir süre geçmiştir. Bu ertelemeler sırasında sadece geçtiğimiz yılda İŞİG Meclisi açıklamalarına göre en az 1.923 emekçi iş kazaları sonucu hayatını kaybetmiştir. Bu cinayetlerden mesul olan taraf iş güvenlik uzmanları değil, iş güvenliğini sağlamadıkları gibi iş güvenlik uzmanlarının alınması gerektiğini ifade ettikleri tedbirleri almayan ve iş güvenlik uzmanlarının denetim yapmalarına izin vermeyen işverenlerdir.

Aynı zamanda iş güvenliği, iktidar tarafından işbu maddeden de anlaşılabilceği üzere yalnızca iş güvenlik uzmanları ve onların ehliyetleri ile ilgili bir durummuş gibi gösterilmektedir. Bu madde ile iş güvenliği uzmanlarının ikame çalışma koşullarını uzatarak uygun sınıfta iş güvenliği uzmanı eksik olan alanlarda iş güvenliği sağlanıyor gibi gösterilmektedir. Elbette bir iş güvenliği uzmanının tecrübesi ve teknik bilgisi bir iş cinayetinin ve tedbirsizliğinin önüne geçmeye neden olabilir ancak her zaman öncelikli olanın işyeri güvenliğinin hâlihazırda işveren tarafından sağlanmış olmasıdır. İş güvenliğinden asıl mesul olan taraf işveren tarafıdır.

Sonuç olarak, getirilmek istenen bu düzenleme ile iş güvenlik uzmanlarının ikame çalışma koşullarını uzatarak iş güvenliğinin sağlandığına ikna olabilmek mümkün değildir. İvedilikle iş güvenliği hususunda işverenlerin sorumluluk almalarına dair düzenlemelere ve yaptırımlara ihtiyaç duyulmaktadır.

Madde 17:

Bu maddede çiftçi borçlarının yapılandırılması mevzubahistir. Kendisine güvenceli ve insanca bir yaşam sağlanmayan yurttaş hem işlerini sürdürmek hem de hayati faaliyetlerini karşılayabilmek için günümüz ekonomik kriz ortamında gün geçtikçe daha da borçlanmaktadır. Çünkü AKP hükümetinin politikaları nedeniyle herhangi bir kaynağa erişimleri kendilerine ancak borçlanma yolu ile sunulmaktadır. Yasal düzenlemeler ise bu borçluluk durumunun oluşmaması için yapısal düzenlemeler ve tedbirler almaktansa oluşan borçların yapılandırılması için icra edilmektedir. Bu kişilerin borçlarının hangi gerekçelerle oluştuğundan bağımsız olarak ödenmek zorunda olduğuna karar verilmektedir.

Üstelik bu madde ile 2017 senesine ait Bakanlar Kurulu Kararı'ndaki yapılandırma faiz oranları revize edilmekte, günümüz kriz koşulları için yeniden düşünülerek bir yasal düzenleme yapılmamaktadır. Yeni düzenlemede 2017 senesinde esas tutarı belirlemede kullanılan yıllık faiz oranı günümüz için % 4 artış göstermekteyken, çiftçinin yapılandırma ile ödeyeceği miktarı belirlemek için kullanılan faiz oranı % 5'lik bir artışla belirlenmiştir. Çiftçinin ödeyeceği miktar için uygulanacak olan faiz % 10 olmuştur. Bir başka deyişle çiftçi borçlarının 5 puanını Hazine karşılarken 10 puanını çiftçinin kendisi karşılamaktadır. Bunun yerine çiftçilik faaliyetini sürdürmek adına borçlanmış olan çiftçilerin borçlarının bir miktarının tamamen hazine tarafından karşılanmasının uygun olduğunu düşünmekteyiz.

Garo Paylan
Diyarbakır

Erol Katırcıoğlu
İstanbul

Hüseyin Kaçmaz
Şırnak

MUHALEFET ŞERHİ

13/02/2019 tarihinde TBMM Başkanlığına sunulan Sosyal Hizmetler Kanunu ile bazı kanunlarda değişiklik yapılmasına dair kanun teklifi 19/02/2019 tarihinde görüşülmüştür. Kanun teklifine karşı olmamızın nedenleri aşağıda belirtilmiştir.

Genel :

Teklif daha önce bazı kanunlarda yapılan değişikliklerle sosyal yardıma hak kazanan ancak Ramazan ve Kurban Bayramlarında verilen ikramiyelerin gelir testi sınırını aşması nedeniyle hak kaybı yaşayanların mağduriyetlerinin seçim öncesinde giderilmesi, belediyelerde çalışanlarına sağlanan kreş hizmetlerinin Sayıştay eleştirisine sebep olması dolayısıyla hizmet alımları nedeniyle ortaya çıkan hukuksuzlukların giderilmesine ve 11/09/2014 tarihinden sonra kamuda “hizmet alımları” çerçevesinde ortaya çıkan parasal sorunların giderilmesi ve olası davaların sonlandırılmasına yönelik düzenlemeleri kapsamaktadır. Son anda kanun metnine derç edilen bu düzenlemeleri müzakere edecek yeterli zaman ve imkân bulunamamıştır. Öte yandan söz konusu kanun torba kanun olarak komisyona getirilmiştir.

Torba Kanun tekniği yasama faaliyetleri açısından son derece sakıncalıdır. Özellikle teklifi getiren milletvekilinin uzmanlığının olmadığı konuların torbada yer alması, konuların detaylı ele alınamaması ve araştırmanın yapılamaması gibi meseleleri gündeme getirecektir. Bu kanun teklifinde de benzer durum yaşanmıştır. Teklifi getiren milletvekilinin komisyonda maddelere yönelik ortaya koyduğu gerekçeler, yapılmak istenen değişikliklere cevap verememiştir. Bu durum, birbiri ile ilgisi olmayan konuların aynı torba içine konularak acele şekilde geçirilmek istenmesinden kaynaklanmaktadır. Teklif de göze çarpan konulardan biri de herhangi bir etki analizinin yapılmamış olmasıdır. Bu teklifin kamuya getireceği yük belirlenmemiştir. Yapılmak istenen desteklerden yararlanacağı söylenen vatandaşlar ile ilgili istatistiki veriler hazırlanmamıştır. Bu usulle kanun yapmak doğru ve akılcı değildir. Seçim öncesinde acele ile yapılmak istenen bu teklifin amacının seçime yönelik olduğu düşünülmektedir.

MADDELER:

1 –2

Maddeler ile evde bakım hizmetinden faydalanan vatandaşların kapsamı genişletilmek istenmiştir. Evde bakım hizmetinden yararlanan vatandaşlarımızın bu yardımları almaları sosyal devlet ilkesinin gereğidir ve uygulanmalıdır. Ancak, ne kadar vatandaşımızın bu hizmetten faydalandığı ve bu hizmetlerin kamuya ne kadar yük getireceği komisyon üyeleri ile paylaşılmalıdır. Maalesef bu paylaşım komisyon üyeleri ile yapılmamıştır.

6

Bu madde, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığı arasında gerçekleşen iletişim kopukluğunun kanuni bir zorunluluğa bağlanarak ortadan kaldırılmasını hedeflemektedir. Her kurumun diğer bir kurum ile yaşadığı iletişim sorununun kanuni yoldan çözmeye kalkmak, adaleti karmaşık bir hale getirecektir.

7

Maddede bazı yayınların KDV uygulamasından muaf tutulması hedeflenmiştir. Teknolojinin sürekli geliştiği ve hayatımızın her noktasına ulaştığı bir dönemde elektronik ortamda yapılan yayınların da bu kapsama dahil edilmesi gerekmektedir. Bu şekilde, elektronik kitap, elektronik gazete ve elektronik dergi yayımlarının da kapsam dahiline alınması doğru bir adım olacaktır.

9 –10

Anayasa koyucu her çeşit mali ödevin kanunla konulmasını buyururken, keyfi ve takdiri uygulamaları önlemeyi amaçlamıştır. Kanun koyucunun yalnız konusunu belli ederek bir mali ödevin ilgililerine yükletilmesine olur vermesi, bunun kanunla konulmuş sayılması için yeterli olamaz. Mali ödevlerin matrah ve oranları, tarh ve tahakkuku, tahsil usulleri, yaptırımları, zamanaşımı, yukarı ve aşağı sınırları gibi çeşitli yönleri vardır. Bir mali yüküm bu yönleri dolayısıyla, yasayla yeterince çerçevelenmemişse, kişilerin sosyal ve ekonomik durumlarını, hatta temel haklarını etkileyecek keyfi uygulamalara yol açabilmesi mümkündür. Bu bakımdan mali yükümler, belli başlı öğeleri de açıklanarak ve çerçeveleri kesin çizgilerle belirtilerek yasalarla düzenlenmelidir. (Anayasa Mahkemesinin E.1986/5 K.1987/7 sayı ve 19.3.1987 tarihli Kararı)

Anayasa Mahkemesi'nin pek çok kararında vurgulanan bu saptamasından da görüldüğü gibi, bir verginin yasama organınca konulmuş sayılabilmesi için, onun yalnızca konusunun kanunla belirlenmesi yeterli değildir. Verginin konusundan başka oranı veya miktarı, indirimleri, istisna ve muafiyetleri tarh, tahakkuk ve tahsil usulleri, matrahı, yaptırımları, zaman aşımı vb. konularında kanunla düzenlenmesi zorunlu olmalıdır.

Durmuş Yılmaz

Ankara

ADANA MİLLETVEKİLİ TAMER DAĞLI VE ANKARA MİLLETVEKİLİ
YILDIRIM TUĞRUL TÜRKŞ İLE 49 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ

**YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI TEŞKİLATI KANUNU İLE BAZI
KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 28/3/1983 tarihli ve 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununun ek 143 üncü maddesinin başlığında ve birinci fıkrasında yer alan “Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi” ibareleri “Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 2- 2809 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 200- Mevzuatta Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesine yapılan atıflar Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesine yapılmış sayılır.”

MADDE 3- 24/5/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanununun ek 7 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu fıkranın uygulanmasında, 5510 sayılı Kanunun ek 18 inci maddesi uyarınca Ramazan ve Kurban bayramlarında ödenen bayram ikramiyeleri hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık gelir hesaplamasına dâhil edilmez.”

MADDE 4- 2828 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 17- Ek 7 nci maddeye göre evde bakım yardımı almakta iken 5510 sayılı Kanunun ek 18 inci maddesi uyarınca 2018 yılında ödenen bayram ikramiyeleri nedeniyle hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık gelir şartının aşılması halinde; bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar evde bakım yardımı henüz kesilmemiş olanların yardımları kesilmeksizin ödenmeye devam olunur, kesilmiş olanların yardımları kesildiği tarih itibarıyla tekrar başlatılır ve kesilen döneme ilişkin ödenmeyen yardım tutarları defaten kendilerine ödenir.”

MADDE 5- 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun ek 11 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “beyanı takip eden ikinci ayın son gününe kadar” ibaresi “aynı ayın sonuna kadar” şeklinde değiştirilmiştir.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

**SOSYAL HİZMETLER KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 24/5/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanununun ek 7 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu fıkranın uygulanmasında, 5510 sayılı Kanunun ek 18 inci maddesi uyarınca Ramazan ve Kurban bayramlarında ödenen bayram ikramiyeleri hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık gelir tutarının hesaplanmasına dâhil edilmez.”

MADDE 2- 2828 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Geçici Madde 17- Ek 7 nci maddeye göre evde bakım yardımı almakta iken 5510 sayılı Kanunun ek 18 inci maddesi uyarınca 2018 yılında ödenen bayram ikramiyeleri nedeniyle hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık gelir şartının aşılması halinde; bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar evde bakım yardımı henüz kesilmemiş olanların yardımları kesilmeksizin ödenmeye devam olunur, kesilmiş olanların yardımları kesildiği tarih itibarıyla tekrar başlatılır ve kesilen döneme ilişkin ödenmeyen yardım tutarları defaten kendilerine ödenir.”

MADDE 3- 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun ek 11 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Geri kazanım katılım payları ürünün piyasaya sürüldüğü/ithal edildiği tarihi takip eden ayın yirmidördüncü günü sonuna kadar ilgililerin gelir veya kurumlar vergisi yönünden bağlı olduğu vergi dairesine, gelir veya kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunmayanlar tarafından ise Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından belirlenecek vergi dairesine beyan edilerek aynı ayın sonuna kadar ödenir. Katılım payının süresinde beyan edilmediğinin veya eksik beyan edildiğinin tespiti halinde beyan edilmeyen veya eksik beyan edilen katılım payının bir ay içinde ödenmesi gerektiği ilgiliye tebliğ edilir. Süresinde beyan edilmeyen veya eksik beyan edilen katılım payının beyan edilmesi gereken son günden ödendiği tarihe kadar geçen süre için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesine göre hesaplanacak gecikme zammı oranında faiz uygulanarak aynı Kanuna göre tahsil edilir. Bu madde kapsamında tahsil edilen tutarlar genel bütçeye gelir kaydedilir.”

“Hazine ve Maliye Bakanlığı, geri kazanım katılım payının beyan ve ödeme sürelerini kanuni süresinden itibaren bir ayı geçmeyecek şekilde yeniden belirlemeye yetkilidir.

Geri kazanım katılım payı beyannamelerinin verilme sürelerini; kapsama girenlerin sektörleri, gayrisafi iş hasılatları, istihdam edilen işçi sayıları dikkate alınarak il ve ilçe sınırları itibarıyla ayrı ayrı veya birlikte aylık, üç aylık veya altı aylık dönemler halinde tespit etmeye; beyannamelerin şekil, içerik ve eklerini belirlemeye, beyannamelerin elektronik ortamda gönderilmesine zorunluluk getirmeye, bu beyannamelerin yetki verilmiş gerçek veya tüzel kişiler aracı kılınarak gönderilmesi hususunda izin vermeye, bu kişileri aracı kılmaya veya zorunlu tutmaya ve uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye, Bakanlığın görüşünü alarak, Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

(Adana Milletvekili Tamer Dağlı ve Ankara Milletvekili
Yıldırım Tuğrul Türkeş ile 49 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 6- 2872 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 4- Ek 11 inci maddenin ikinci fıkrası uyarınca 2019 yılının Ocak ve Şubat ayına ilişkin verilmesi gereken beyannameler 15/4/2019 tarihine (bu tarih dahil) kadar verilir ve bu beyanlar üzerine ödenmesi gereken geri kazanım katılım payları 30/4/2019 tarihi mesai saati bitimine kadar ödenir.”

MADDE 7- 14/10/1983 tarihli ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununun 98 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu şekilde belgeleri alınan sivil havacılık personeli İçişleri Bakanlığına bildirilir.”

MADDE 8- 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (n) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“n) 21/6/1927 tarihli ve 1117 sayılı Kanun hükümlerine göre poşetlenerek satılanlar hariç olmak üzere basılı kitap ve süreli yayınların teslimi, (Bu bent hükmünün uygulanmasında, bu maddenin ikinci fıkrasında belirlenen had uygulanmaz.)”

MADDE 9- 6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun 12 nci maddesinin ikinci fıkrasının (d) bendinde yer alan “indirmeye, % 25’e kadar artırmaya,” ibaresi “indirmeye; 8517.12.00.00.11 G.T.İ.P. numaralı mallar için % 50’ye, diğer mallar için % 25’e kadar artırmaya; 8517.12.00.00.11 G.T.İ.P. numaralı mallar için belirlenen oranlara esas özel tüketim vergisi matrahlarının alt ve üst sınırlarını dörtte birine kadar indirmeye, dört katına kadar artırmaya,” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 10- 4760 sayılı Kanuna ekli (IV) sayılı listenin 8517.12.00.00.11 G.T.İ.P. numaralı sırası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

G.T.İ.P. NO	Mal İsmi	Vergi Oranı (%)
8517.12.00.00.11	Alıcısı bulunan verici portatif (Cellular) telsiz telefon cihazları	
	- Özel tüketim vergisi matrahı 1.200 TL’yi aşmayanlar	25
	- Özel tüketim vergisi matrahı 1.200 TL’yi aşp, 2.400 TL’yi aşmayanlar	25
	- Diğerleri	25

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 4- 2872 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 4- Ek 11 inci maddenin ikinci fıkrası uyarınca 2019 yılının Ocak ve Şubat aylarına ilişkin verilmesi gereken beyannameler 24/4/2019 tarihine (bu tarih dahil) kadar verilir ve bu beyanlar üzerine ödenmesi gereken geri kazanım katılım payları 30/4/2019 tarihi mesai saati bitimine kadar ödenir.”

MADDE 5- 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun ek 2 nci maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi yürürlükten kaldırılmış ve aynı cümle maddeye birinci fıkrasından sonra gelmek üzere ikinci fıkra olarak eklenmiştir.

MADDE 6- 14/10/1983 tarihli ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununun 98 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu şekilde belgeleri alan sivil havacılık personeli İçişleri Bakanlığına bildirilir.”

MADDE 7- 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (n) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“n) 21/6/1927 tarihli ve 1117 sayılı Küçükleri Muzır Neşriyattan Koruma Kanunu hükümlerine göre poşetlenerek satılanlar hariç olmak üzere basılı kitap ve süreli yayınların teslimi (Bu bent hükmünün uygulanmasında, bu maddenin ikinci fıkrasında belirlenen had uygulanmaz.),”

MADDE 8- 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun geçici 19 uncu maddesine son fıkradan önce gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“1/2/2019 ila 30/4/2019 tarihleri arasında işyerlerinde 2018 yılı Ocak ila Aralık ayları/döneminde aylık prim ve hizmet belgesi veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesi ile 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında uzun vadeli sigorta kollarından en az sigortalı bildirimi yapılan aydaki/dönemdeki sigortalı sayısına ilave olarak işe alınanların, iş sözleşmesinin işveren tarafından haklı nedenlerle feshedilmesi hariç olmak üzere, işe alındıkları tarihten itibaren dokuz aylık sürede iş sözleşmesi feshedilmeksizin çalıştırılmaları halinde bu maddede belirtilen prim desteği ile birlikte işe alındıkları ay dâhil üç aylık süre için prim ödeme gün sayısının 67,36 Türk lirası ile çarpımı sonucu bulunacak tutar Fondan karşılanmak üzere işverene destek olarak ayrıca sağlanır. Bu fıkra kapsamında işverene sağlanan ücret desteği işverenin Sosyal Güvenlik Kurumuna olan borçlarına mahsup edilir, ancak işverene ödenmez.”

MADDE 9- 6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun 12 nci maddesinin ikinci fıkrasının (d) bendinde yer alan “indirmeye, %25’e kadar artırmaya,” ibaresi “indirmeye; 8517.12.00.00.11 G.T.İ.P. numaralı mallar için %50’ye, diğer mallar için %25’e kadar artırmaya; 8517.12.00.00.11 G.T.İ.P. numaralı mallar için belirlenen oranlara esas özel tüketim vergisi matrahlarının alt ve üst sınırlarını dörtte birine kadar indirmeye, dört katına kadar artırmaya,” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 10- 4760 sayılı Kanuna ekli (IV) sayılı listenin 8517.12.00.00.11 G.T.İ.P. numaralı sırası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

G.T.İ.P. NO	Mal İsmi	Vergi Oranı (%)
8517.12.00.00.11	Alicısı bulunan verici portatif (Cellular) telsiz telefon cihazları	
	- Özel tüketim vergisi matrahı 1.200 TL’yi aşmayanlar	25
	- Özel tüketim vergisi matrahı 1.200 TL’yi aşp, 2.400 TL’yi aşmayanlar	25
	- Diğerleri	25

(Adana Milletvekili Tamer Dağlı ve Ankara Milletvekili
Yıldırım Tuğrul Türkeş ile 49 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 11- 4/12/2003 tarihli ve 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununun 16 ncı maddesinin üçüncü fıkrasının ikinci cümlesi yürürlükten kaldırılmış ve altıncı fıkrasında yer alan “lisansı sahipleri ile serbest kullanıcıların” ibaresi “lisansı sahiplerinin” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 12- 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (II) sayılı Cetvelin “A) Yükseköğretim Kurulu, Üniversiteler ve Yüksek Teknoloji Enstitüleri” bölümünün 105 inci sırası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“105) Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi”

MADDE 13- 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 11- Konusu suç teşkil etmemek kaydıyla, bu maddenin yürürlük tarihine kadar personelinin çocukları için kreş ve gündüz bakımevi hizmetini bütçesinden hizmet alımı yoluyla karşılamış olan belediyeler, büyükşehir belediyeleri ve bağlı kuruluşlarının yetkili ve görevli personeli hakkında idari veya mali yargılama ve takibat yapılamaz, başlamış olanlar işlemden kaldırılır.”

MADDE 14- 13/2/2011 tarihli ve 6111 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun geçici 12 nci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “1/1/2019” ibaresi “1/1/2020” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 15- 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun geçici 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “1/1/2020 tarihine kadar” ve “1/1/2019 tarihine kadar” ibareleri “38 inci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendinde yer alan yürürlük tarihine kadar” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 16- 23/2/2017 tarihli ve 6824 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 2- (1) Tarımsal üretime devam etmeleri şartıyla; T.C. Ziraat Bankası A.Ş. (Banka) ve Tarım Kredi Kooperatifleri tarafından kullanılan tarımsal kredi alacaklarından 31/12/2018

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 11- 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 112 nci maddesine beşinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“4734 sayılı Kanunun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca alt işverenler tarafından çalıştırılan işçilere, 11/9/2014 tarihinden sonra imzalanan ihale sözleşmeleri kapsamında, kamu kurum ve kuruluşlarına ait işyerlerinde 11/9/2014 tarihinden sonra geçen süreye ilişkin olarak kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılan kıdem tazminatı ödemeleri için sözleşmesinde kıdem tazminatı ödemesinden ötürü alt işverene rücu edileceğine dair açık bir hükme yer verilmemişse alt işverenlere rücu edilmez.”

MADDE 12- 4857 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Geçici Madde 9- Bu maddenin yürürlük tarihi itibarıyla kamu kurum veya kuruluşları tarafından alt işverene rücu edilmek üzere yürütülen davalarda, 112 nci maddenin altıncı fıkrası kapsamında rücu edilmeyecek kısmı için ihtilafın esası hakkında karar verilmesine yer olmadığına hükmedilir, yargılama gideri ve vekâlet ücreti taraflar üzerinde bırakılır. İcra takiplerinde rücu edilmeyecek kısma ilişkin olarak harç alınmaksızın düşme kararı verilir, takip giderleri ile vekâlet ücreti taraflar üzerinde bırakılır. Ancak, bu kapsamda alt işverene rücu edilerek takip ve tahsil edilmiş olan tutarlar, alt işverenler lehine hiçbir şekilde alacak hakkı doğurmaz ve tahsil edilmiş tutarlar iade edilmez.”

MADDE 13- 4/12/2003 tarihli ve 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununun 16 ncı maddesinin üçüncü fıkrasının ikinci cümlesi yürürlükten kaldırılmış ve altıncı fıkrasında yer alan “lisansı sahipleri ile serbest kullanıcıların” ibaresi “lisansı sahiplerinin” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 14- 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Geçici Madde 11- Konusu suç teşkil etmemek kaydıyla, bu maddenin yürürlük tarihine kadar personelinin çocukları için kreş ve gündüz bakımevi hizmetini bütçesinden hizmet alımı yoluyla karşılamış olan belediyeler, büyükşehir belediyeleri ve bağlı kuruluşlarının yetkili ve görevli personeli hakkında idari veya mali yargılama ve takibat yapılamaz, başlamış olanlar işleminden kaldırılır.”

MADDE 15- 13/2/2011 tarihli ve 6111 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun geçici 12 nci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “1/1/2019” ibaresi “1/1/2020” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 16- 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun geçici 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “1/1/2020 tarihine kadar” ve “1/1/2019 tarihine kadar” ibareleri “38 inci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendinde yer alan yürürlük tarihine kadar” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 17- 23/2/2017 tarihli ve 6824 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 2- (1) Tarımsal üretime devam etmeleri şartıyla; T.C. Ziraat Bankası A.Ş. (Banka) ve Tarım Kredi Kooperatifleri tarafından kullandırılan tarımsal kredi alacaklarından 31/12/2018

(Adana Milletvekili Tamer Dağlı ve Ankara Milletvekili
Yıldırım Tuğrul Türkeş ile 49 Milletvekilinin Teklifi)

tarihi itibarıyla tasfiye olunacak alacaklar hesabına aktarılanlar ile borçları çeşitli afetler nedeniyle ilgili mevzuat kapsamında ertelenmiş olan borçlular, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi izleyen üçüncü ayın sonuna kadar banka/kooperatife başvuruda bulunulması kaydıyla bu Kanunun 1 inci maddesinden, ikinci ve üçüncü fıkralarda belirtilen hükümler de dikkate alınmak suretiyle yararlandırılır.

(2) Bu kapsamda yapılacak kredi yapılandırmalarında, bu Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri ile sekizinci fıkrasının (b) bendinde yer alan %11 oranı %15, %5 oranı %10, birinci fıkrasının (b) bendinde ve üçüncü fıkrasında yer alan 2017 yılı 2019 yılı, 2018 yılı 2020 yılı olarak uygulanır.

(3) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce bu Kanunun 1 inci maddesi uyarınca yapılandırılan ve ödemeleri hali hazırda devam eden krediler bu madde hükmünden etkilenmez. Ancak, başvuruları durumunda bu madde hükümlerinden faydalandırılır.”

MADDE 17- Bu Kanunun;

- a) 14 üncü maddesi 1/1/2019 tarihinden itibaren uygulanmak üzere yayımı tarihinde,
 - b) Diğer maddeleri yayımı tarihinde,
- yürürlüğe girer.

MADDE 18- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

tarihi itibarıyla tasfiye olunacak alacaklar hesabına aktarılanlar ile borçları çeşitli afetler nedeniyle ilgili mevzuat kapsamında ertelenmiş olan borçlular, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi izleyen üçüncü ayın sonuna kadar banka/kooperatife başvuruda bulunulması kaydıyla bu Kanunun 1 inci maddesinden, ikinci ve üçüncü fıkralarda belirtilen hükümler de dikkate alınmak suretiyle yararlandırılır.

(2) Bu madde kapsamında yapılacak kredi borçlarının yapılandırılmasında, bu Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri ile sekizinci fıkrasının (b) bendinde yer alan %11 oranı %15, %5 oranı %10, birinci fıkrasının (b) bendinde ve üçüncü fıkrasında yer alan 2017 yılı 2019 yılı, 2018 yılı 2020 yılı, ikinci, üçüncü ve beşinci fıkralarında yer alan yürürlük tarihi bu maddenin yürürlük tarihi olarak uygulanır.

(3) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce bu Kanunun 1 inci maddesi uyarınca yapılandırılan ve ödemeleri hâlihazırda devam eden krediler hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz. Ancak, başvurulması halinde bu kredi borçları hakkında da bu madde hükümleri uygulanır.”

MADDE 18- Bu Kanunun;

- a) 15 inci maddesi 1/1/2019 tarihinden itibaren uygulanmak üzere yayımı tarihinde,
 - b) Diğer maddeleri yayımı tarihinde,
- yürürlüğe girer.

MADDE 19- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

